

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IBUEN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **19**

DEN 11 MAJ 1924

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR:
EBBA THEORIN

Den ljuva våren.

*Kamerabild av
Goodwin.*

K R Ö N I K A

RIKSDAGEN HAR BESLUTAT BE-gränsa konungens rätt att börja krig. Talar man väl med Lindhagen så utverkar han nog att också andra länders statschefer få sagda rätt kringskuren och på detta enkla sätt är kriget brakt ur världen. Under debatten om saken överraskade en av hemmabolsjevikerna med att citera bibeln. Han sade nämligen emot professor Reuterskölds lärda utläggningar att »mycket lärdom gör människan rasande». Professorn sa ingenting men förmodligen tänkte han på ett annat bibelord nämligen Psaltaren: »Den onda tungans man skall icke hava bestånd i landet, våldets man skall i sin ondska jagas till dess han störtar.» Det låter inte

Den nya chefen för medicinalstyrelsen.

löftesrikt för de ärade representanterna på Rysslandsbänken.

Förresten skola vi inte tala om politik ty det är ju möjligt att ordet har en lika dålig klang som på Voltaires tid när den stora satirikern skrev: »ordet politik var i sin ursprungliga betydelse detsamma som medborgare. Men nu för tiden betecknar det tack vare vår förvändhet lurade medborgare.»

Man kan luras på andra sätt också bland annat genom den särdeles förkastliga ovanan att vid sjukdomsfall springa till läkare i stället för att lugnt anförtro sin krassliga innerdel åt specerihandlarebiträdet Petterkvist som är alldeles makalös i att stöpa bly. Medicinerna ha visserligen försökt ge våra kloka gubbar ett piller beskare än en homöopats men det skulle de ha aktat sig för ty de angripna fingo bistånd av en del riksdagsmän för vilkas sakkunskap när det gäller kvacksalveri man måste aktningfullt böja sig. Läkarna fattade humör på ett sätt som tyder på en betänklig affektion åt bilis (gallan) och

en av dem klarade sin larynx och sa som så: »eftersom vi läkare tyckas vara överflödiga så dra in hela medicinska fakulteten och gör Karolinska institutet till ett modernt biokondis med jazz» Skulle hr doktors råd vara ämnat som toxin var det alldeles förfelat. Känner man svenska folket rätt skulle det inte alls bli upprört om en dag generaldirektör Buhre avträdde ur medicinalstyrelsen och ersattes av kloka gumman från Bollnäs med katt och kryckor och en krets av bisittare där både ögon diagnosen, chiropraktiken och andra vackra konster voro representerade. Varför pocka läkarna på ensamrätt i en tid som kommit till insikt om att sakkunskap är något ganska umbärligt för att inte säga hinderligt och ägnat att alstra otrevliga fördomar. Därför var man också klok nog att när Operan skulle ha sina affärer utredda sätta in i kommittén en bilman och en specialist på elektriska lampor. Hade man fått dit en fältskärmästare och en begravningsentreprenör också skulle sammansättningen varit ändå mer förtroendeingivande. Emellertid resultatet har blivit utmärkt såsom framgår av kommitténs betänkande. Först och främst föreslås en förenkling av hovkapellet varom här stående avbildning ger en god föreställning. Kommittén har mycket riktigt observerat att vissa av musikanterna sitta långa stunder sysslolösa. Ett sådant slöseri med arbetskrafterna förebygges ifall man efter gammalt välkänt mönster låter varje hovkapellist samtidigt traktera flera instrument.

Men operakommitténs genidrag är ändå att unna sin publik punch under mellanakterna. Försiktigtvis talas det än så länge bara om »vin» men om vi rätt skola lyda orden »köp svenska varor» bör väl Cederlund ha företräd framför herrar Xeres et comp. Få vi så tillräckligt många pauser kan man motse en allmän höjning: publiken höjer sitt glas och operan sina aktier. Operahabituernas anleten skola lysa röda som lyktorna utanför ingången och operachefen skall slippa gnola såsom hans föregångare ofta måst göra med en liten retusch av den kända versen i Hittebarnet om operakällaren:

Om Operan jag tager vård
om Stockman, Söderman med flere
men hette hällre Ekegårdh
och tog mot kassoina där nere.

Bara nu inte Operans förhoppningar gäckas. Man kan befara det när man ser attacken i stadsfullmäktige mot dansen på restaurangerna. All aktning för moralens väktare men när de vilja förvisa dansen från de stora välskötta och välrenommerade ställena och låta den hålla till enbart på de synnerligen tvetydiga danslokalerna undras om de haft särdeles fint korn på sitt sikte. När man observerar den intolerans som så lätt gör sig gällande beträffande medmänniskornas göranden och

låtanden rinner en f. ö. i minnet vad Turgeneff skriver i en av sina romaner: En människa kan begripa allt — från dallringarna i etern till det som försiggår på solen — men hur det är möjligt att en annan människa snyter sig på annat sätt än hon själv, det är hon inte i stånd att begripa.

De nöjesträngande ha emellertid en förtäfflig avledare i sommarens Londonutställning. Apropå den berättas en liten lustig episod. Nobelpristagaren Kipling fick uppdraget att med sin skaldegåvas fantasi ge namn åt skilda vägar och platser inom det stora utställningsområdet. En av portarna hade Kipling kallat Läderporten helt naturligt eftersom den ledde in till

Hovkapellet i nyaste ämbetskrud.

utställningen av lädervaror. Men så blevo planerna omkastade och läderutställningen flyttades åt annat håll medan en restaurang intog dess plats. Omändringen gick ledigt för sig men en dag kom en av utställningsbestyrelsens herrar att gå förbi platsen och förskräcktes. Ty ovan ingången till lunchlokalen där allmänheten skulle pröva sina tänder på ställets stekar lyste alltjämt det olycksbådande ordet: Läderporten.

Man gav strax ett mindre hårdtuggat namn åt biffsteksporten. — —

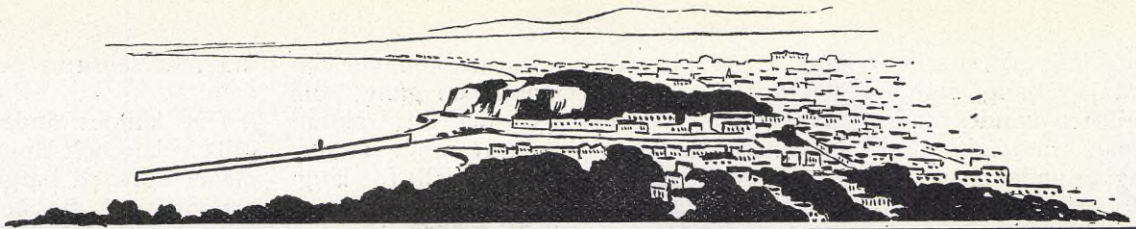
Sen återstår inte mer att säga utan förf. överlåter åt läsaren att ostört njuta av krönikans charmanta illustrationer till vilkas framställande vi lyckats förvärva den utmärkta konstnär som blygsamt döljer sig under signaturen

Celestin

KOBBS finaste *Ceylon Thé* (grön etikett) giver en *fullig, aromatisk, starkt stimulerande* dryck. De thévänner, som en gång druckit av detta utsökt fina *Ceylonthé*, godtaga därefter helt säkert icke något annat thé.

SKISSER FRÅN KONTINENTEN

VI. F R A N K R I K E S S M Y G E H U K.

OM MAN PÅ EN VANLIG KARTA sätter fingret på Frankrikes sydligaste utlöpare i Medelhavet täcker man samtidigt ett stycke land, som i sig förenar jungfrulig oberördhet med spridda stänk av annalkande turistikultur. Lyckligtvis är det förra ännu förhärskande. Där susa alltjämt barrskogarna sina ensliga melodier och vingårdarna ligga välkrattade på sluttningarna med de knotigt mörka stockarna ordnade i långa led. Men nutidens kommunikationsmedel tillåta ingen plats att sova ifred. Finns det bara tillräckligt breda vägar, strax är bilen där med sitt tutande horn, som väcker folk och få till våra dagars jäktande tillvaro med allt vad den för med sig av vinningslystnad och sensationshunger. Småbrukare, som i generationer plöjt sin teg och fröjdats över hur åringen bärgats, riva sig i huvudet och undra om det ej skulle gå lättare att förtjäna pengar av dumma utlänningar med tjocka plånböcker och svällande kappsäckar genom att sätta upp en värdshusrörelse, som småningom kunde växa ut till hotell. En vacker dag slänger han hackan och sitter i stället som »patron» bakom disken, varifrån han granskande betraktar strömmen av resande som passerar svängdörrarna till hans eldorado. Sonen får kanske passa upp vid bordet, dottern städar rummen och drängen lär sig snart sticka fram drickspenninghanden sedan han lyft ner gepäcket från bussen. Ty där regelbundna turer dagligen plöja genom ett både bördigt och pittoreskt landskap, där sås också främlingsinvasionens tistlar som småningom breda ut sig på de enkla men vackra vildblommornas bekostnad. Ännu dröjer det väl innan trakten blir allvarligt fördärvad; avstånden äro stora, bergen besvärliga, levnadsförhållandena primitiva och vägen kan lyckligtvis ej flytta på sig utan ligger där den en gång blivit utstakad, varför allt, som ej befinner sig i dess omedelbara närhet, förblir tämligen intakt. Men hur länge? Det

"Den nya Rivieran", utefter kusten av Mohrernas berg, är föremål för prins Wilhelms brev denna gång. Och han ger sina läsare rådet att göra samma tur fortast möjligt om de vilja njuta av en ursprunglig natur.

Ögonblicksfoto av Prins Wilhelm, taget i Pardigon.

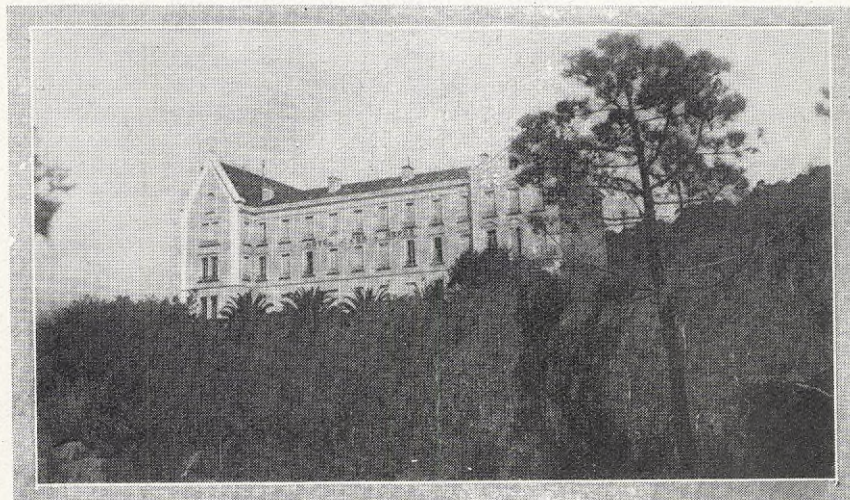
blir så lätt en förgrening, som sedan i sin tur åter förgrenar sig och så sprids bilinfektionen alldeles som vid en blodförgiftning. Den, som vill njuta av en ursprunglig natur, där mycket av Rivierans solkyssta klimat återfinnes utan vare sig

parfym eller jazzband, bör ej vänta för länge att göra en tur utefter kusten av Mohrernas mjukt buktande berg.

Naturligtvis ville även jag kasta en blick på dessa trakter, som numera gå under namn av »den nya Rivieran», och tog alltså den avskyvärda bussen en vacker dag från St. Raphael. När man väl kommit in i det röda åbäcket får fortskaffningsmedlet ett visst försonande drag över sig eftersom man dels slipper se dess stora guppande massa, dels själv får se en hel del genom dess fönster. Till en början är anblicken emellertid enbart dyster. Bergens östra sluttningar ha härjats av våldsam skogsbrand som gått hårt åt trädbeståndet; all undervegetation är avbränd och de kolnade stammarna stå som en armé av svarta spöken på ett slagfält, där elden varit en skoningslös segrare. Men redan när man svänger in i Tropez-viken skiftar landskapet karaktär. Här stå barrträden åter gröna, saftig sedum växer utmed stranden och framför villorna lysa blommor i alla regnbågens färger. Den lilla staden Ste. Maxime är fästad som ett kokett smycke av vita stenar på kullarnas silvergrå slöjor och har så till vida vunnit internationell ryktbarhet som La Garçonne författare där slagit ner sina bopålar. Man får väl antaga att han som bäst är i färd med att snickra ihop någon ny bok i samma stil. Hantverket lär i varje fall vara lönande.

Om en stund bär vägen uppåt och slingrar sig genom bördiga dalar ända tills den når höjderna kring La Croix. Då har man skurit av Frankrikes sydligaste Medelhavsudde, dess Smygehuk, och ser i stället Hyères öar nedanför sina fötter.

Den dagen kom jag inte längre ty i ett av de nyvuxna hotellen bodde en bekant, som livligt utmålat platsens skönhet och ställets förträfflighet. Det förra stämde till punkt och pricka. Från sydsluttningen utbredde sig ett landskap med mjuka, vågiga linjer som omärkligt övergingo i det grön-

T. v.: "Spöketellet". T. h.: Uppfartsvägen i Pardigon, kantad av 130 bredbladiga palmer.

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

blå vattnet. Och runt omkring stod tallskogen insprängd med jätteljung, som en väldig ozonfabrik där luften kändes underbart stärkande och man trampade mjukt på en matta av brunglänsande barr. Här och där i gläntorna skymtade vingårdarnas röda jord med enstaka blommande fruktträd som strödde sin skära snö för vinden. Men sedan kunde jag inte längre dela min kollegas entusiasm.

Det var nämligen ett mycket fantastiskt ställe, som vi kommit till. Folket i trakten kallade det spöket, ty det syntes överallt och dess breda vita fasad kunde säkert glänsa en månskensnatt som om därbakom verkligen varit ett hemvist för osaliga andars stönande midnattsjämmer. Men där slutade också det hemlighetsfulla. Inuti befanns det vara ett våldsamt stort hotell med röda marmorspislar i alla rum och en möbelyx av guld och mahogny, som stämde rätt illa överens med platsens avskilt fridfulla landsortsläge. På golven lågo mjuka brysselmattor, stolarna voro klädda med siden och tapeternas grälla färger skreko efter hjälp. Allting fullt modernt med rinnande vatten och kranar, som det stod både kallt och varmt på. Det sista dock blott till namnet. Men det underliga var att hela huset stod nästan obebott. Man sade visserligen att det ej var fullt färdigt ännu men samtidigt tog man ändå emot gäster. Utom oss funnos endast tre personer där: ett fruntimmer av obestämd ålder, som halvlåg i en stol vid hallens enda ljumma värmeelement och läste Stendhal, samt ett bankirpar från Dijon. De vilade sig visst från affärerna. Dessutom ägaren och dennes fru samt en tjänsteande, som skötte hela huset och på mellantiderna var gift med chauffören. Hon var i alla fall den enda mänskliga i denna fåtaliga samling vaxdockor, som aldrig öppnade mun. Sist i säng och först uppe om mornarna snodde hon som en virvelvind genom rummen, städade, serverade, diskade, dammade och sprang ärenden för oss alla fem. Hur hon hann med är en gåta. Patronus själv satt mestadels bakom en rikt skulpterad mahognydisk och läste tidningen medan patronessan struntade i gästernas trevnad och i stället ägnade hela sin kvinnliga ömhet åt ett otal svarta katter, som uppenbarade sig på alla möjliga och omöjliga tider av dygnet; de kommo jämt och ströko sig efter ens ben och voro tydligen vana att bli behandlade med kärlek och hänsyn. Ibland föreföll det nästan som om djuren haft mest att säga till om i huset — som om all denna tomma lyx i själva verket endast varit gjord för dem. Gästerna tänkte ingen på. Om man hövligt bad om litet värme i sitt rum där elementet var iskallt och marmorspiselns skorstenspipa sorgfälligt igenmurad, fick man till svar att den resande måste stå sitt kast eftersom ingen hade bett honom ta in här och man inte kunde elda för kråkorna. Kråkorna, det var tydligen vi.

Företaget var verkligen ett typiskt utslag av den moderna fåfängan, som mångenstädes bemäktigat sig folket. Man bygger millionpalats, vräker ut pengar, vältrar sig i storhetsvansinniga drömmar och tror att allt skall gå av sig själv. Men den gedigna smaken, det kloka förutseendet och det ihärdiga arbetet fattas. Det vore intressant att veta vilket öde La Croix's spök-

hotell går till mötes. Kanske kommer där en driftig man eller kvinna en gång, som rycker upp det och gör det till traktens stolthet. Men med den nuvarande ledningen torde konkursen inte vara allt för långt borta.

Att sova i ett iskallt rum där dörrarna sakna lås, ljuset inte brinner och ingen kommer när man ringer för att få det lagat, har sina sidor i synnerhet om man vet att platsen anses förhäxad. Men naturligtvis hände ingenting. Landsbygden är hederlig och var skulle ett spöke ha kunnat trivas bland dessa moderna gulaschmöbler och vattenledningsrör? Det har alltid varit min dröm att en gång få se ett dylikt livs levande och jag skulle gärna ha en väluppfostrad representant för släktet hemma på landet för att prata med när kvällarna bli långa. Men jag tror inte på dem och därför fly de mig som pesten. Jag kan inte ens få något på inackordering fastän jag skriftligen garanterar ett vänligt bemötande så länge hyresgästen inte bråkar för mycket och vänder upp och ned på hela huset eller skramlar med sina kedjor när jag vill sova. Det går inte ändå. Numera har jag definitivt uppgivit hoppet att bli personligt bekant med någon av de nyckfulla individerna och lämnar åt an-

Vår vid kusten.

Skänst motiv.

*Det gick i solens bad en man
och välvde myllan om,
och vita måsar plockade
i fåror bakom.*

*Och vinden bar till mannen fram
med sval och dämpad gång
en doft av hav i vårdagssol,
en doft av salt och tång.*

*I solen billen blixtrade
så blank och skarp och hård,
när mannen vände plogen om
och såg emot sin gård.
Den låg där vit i vårens ljus
och slättens linjespel,
och över spände himlen, blå
och hög och vit och hel.*

*Från stranden ljöd det av och till
en vipas vecka skri.*

*Högt upp en and i parningsdräkt
sågs sträcka snabbt förbi.*

*Och alarna bak mannens gård
de skiftade i rött —,
och hästen drog hans tunga plog
alltmera tungt och trött.*

*Men mannen gick i solens bad
och välvde myllan om,
och måsarna, de plockade
i fåror bakom.*

*Och vinden bar till mannen fram
med sval och dämpad gång
en doft av hav i vårdagssol,
en doft av salt och tång!*

NILS ASP.

dra mer sensitiva personer att umgås med dem.

Det kändes ändå skönt att nästa dag rulla vidare och lämna det monstruösa komplexet uppe på berget med sina katter och ändamålslösa marmorspislar. Vägen bar utför och när vi ånyo nådde stranden var det i närheten av en liten by, som heter Calvalaire. Den låg längst in i en skvalpan-de bugt, så inbjudande, så solkysst, så fridfull att jag hoppade av busset och beslöt att låta detta bli vändpunkten. Ut efter stranden sträckte tallarna sina knottiga grenar mot ett blånande hav och under dem ristade vågorna oläsliga hieroglyfer i den fina sanden. Fiskebåtarna pressades av sneda latinsegel mot vinden medan masten från ett sjunket vrak stack upp ur havet som ett stumt vittnesbörd om det obeständiga i en sjöfarares tillvaro. Vid synranden summo några öar i det dallrande diset. Ja, det hela var en liten idyll som man aldrig kunde se sig mätt på.

Ej långt därifrån ligger Pardigons gamla slott, som redan för länge sedan undergått en sorglig förvandling till hotell; men ej av det nya braskande slaget utan med åldriga sedvänjor och primitiv komfort. Där bor ännu den hederliga, äktfranska hemtrevnaden bakom tjocka murar och vapenprydda dörrar, där viskar det förgångna ur varje vrå och där sitter idogheten i högsätet. Patronus själv sköter gårdens alla utomhussysslor emedan frun går i stöket från morgon till kväll och ser efter att intet fattas. Hela släkten är känd för sin driftighet och runt omkring i trakten finner man dess namn knutet till ett eller annat framgångsrikt företag. De förakta den moderna tidens njutningsmedel i form av elektriskt ljus eller rinnande vatten och tycka det är övernog om varje våning har sitt badrum, men sätta däremot en ära i den goda maten och det lätta vinet vuxet i deras egna gårdar. När det kommer i glaset skiftar det som ljusröd rubin och för fyra francs får man dricka hela litern om man är törstig.

Ack, Pardigon, hur oändligt mycket mer sympatisk var du ej med din enkla vardaglighet och din gammaldags stämning än det braskande åbäket uppe på höjden! Med din eukalyptusallé, där man alldeles gratis kunde gå och ta inhalationer och din monumentala uppfartsväg från stranden, kantad av 130 bredbladiga palmer — ett minne från den tiden slottet ännu var slott. Jag kan se dig när jag vill, dåsande i solskenet och med dina pensionärer sittande nedanför den breda trappan spelande schack eller läsande engelska tjugofemöresromaner. Där fanns något ursprungligt över dig som klamrat sig fast trots bilarnas tut och en ständigt växande turistström. Det var en plats, lika mycket ägnad för lättja som för eftertanke, för vila eller för intellektuellt arbete. Den ligger där för den, som vågar trotsa rykande fotogenlampor och bristfälliga badrum men i stället förstår att njuta av fransk landsbygd, enkla levnadsförhållanden och solkyssta dagar.

Crews!

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

ELEONORA DUSE OCH AUG. STRINDBERG

DEN ITALIENSKA TRAGEDIENNENS SVENSKA VÄNNINNA BERÄTTAR.

Eleonora Duse.

DAGENS ALLA TIDNINGAR INNEHÅLLA den tragiska underrättelsen om Eleonora Duses bortgång i främmande land. Man vill icke tro på sanningen därav — sångens svan förgås på fjärran kuster, silvertonen ha tystnat för alltid — —

När Eleonora Duse för två år sedan återvände till scenen, inträdde hon i ett tredje skede av sin konst. Det första skedet var den realistiska konstarten, då hon hänförde massorna med Dumas' och Sardous dramer, det andra den estetiska, stiliserade framställningen av d'Annunzios och Ibsens dramer, det tredje och sista en förändligad, nästan övermänsklig konst. De båda sista åren var repertoaren inskränkt till Ellida, Fru Alving och mödrarna i tvänska skådespel av Mario Praga och Scotti. Med Eleonora Duse blev Fru Alving den centrala figuren i Gengangere, under det Zacconi alltid ställt Osvald i första planet. Naturligtvis är det riktigast, att huvudvikten faller på moderns roll.

»De yngre generationerna i Italien ha ännu icke återhämtat sig från krigets strapasser», brukade Eleonora Duse säga och ville ägna sina återstående krafter till att framställa den allt helande moderskärleken. I det rika Amerika skulle hon samla medel till en stabil teater och så med ömma händer trösta, leda, stärka.

Den sköna drömmen har gått om intet. Ett det ädlaste hjärta har upphört att klappa.

En liten anteckningsbok faller mig i händerna. Jag börjar bläddra i den, läser en sida här, en annan där. — —

De minnesrika dagarna, då världsfreden blivit undertecknad...

En morgon i soluppgången skyndade jag ut ifrån en sjukpaviljong, belägen vid Possilpos strandbrädd, för att tillkalla läkaren, som hade nattvakten uppe i den egentliga sjukhusavdelningen. På andra sidan gatan såg jag portvakten i ett stort byggnadskomplex utföra ett slags häxdans. Han gjorde höga hopp rätt upp i luften, fäktade med armarna, skrek som en besatt.

”Ett det ädlaste hjärta har upphört att klappa” skriver författarinnan Astrid Ahnfelt som sedan många år är bosatt i Italien och där åtnjutit en intim vänskap med Eleonora Duse vars personlighet hon här tecknar innerligt och vackert.

»Hur i all världen är det fatt, don Pasquale?» sporde jag deltagande och gick fram till mannen.

Han fattade tag i en flik av mitt vita förkläde och började att flagga därmed.

»Fred, fred! Freden är slut, jag får återse mina söner!» Han skrattade och grät om vartannat.

Några dagar senare låg jag insjuknad inne i staden. Många natters vaka den sista tiden, plus ett halvt års arbetstid av aderton timmar om dygnet vid sjukbäddar, hade börjat taga på krafterna.

Då kom ett telegram från Florenz, undertecknat av Eleonora Duse. Hon bad mig komma och tillbringa vintern hos henne.

Jag hade sammanträffat med henne en enda gång ett par år förut. Få ord hade blivit växlade.

Hon bar en vid, mattblå klänning och gjorde intryck av en uppenbarelse på någon av Filippo Lippis dukar.

Många år förut hade jag sett henne på en av Köpenhamns teaterscener i Kameliadamen och La locandiera av Goldoni.

Vilken bedårande liten värdshusvärdinna var det inte! Vilken grace! Vilket skälmeri! Och samspelet var så fullkomligt, att man glömde att det var teater och trodde sig genom något slags trolleri ha blivit förflyttad till Goldonis hemland.

Men nu gällde det att besvara telegrammet. »Skulle du tycka om att vara i Florenz i vinter?» sporde jag min då nioårige son. Det var en fråga! Hans älskade Florenz, där han fått de första grunderna av Dantes gudomliga språk. Han flög till närmaste telegrambyrå. Vid återkomsten sade han, med minen av den, som blivit väl underrättad: »Jag skall säga dig, mamma, att fru Duse är nog inte så berömd som du säger. Portvakterkan sade nyss, att hon aldrig någonsin hört talas om henne».

*

»Jag telegraferade och bad er komma, därför att jag så starkt kände behovet av att i min närhet ha en själ — — une à me.»

Den stora konstnärinnan tog emot mig med dessa ord. Aldrig skall jag glömma uttrycket i hennes ögon, hennes leende i det ögonblicket.

Oförgätliga dagar och veckor och månader. Ständigt hade jag känslan av att icke vara tillsammans med en vanlig dödlig, men en universell ande, som förstår och uppfattar och genomtränger allt. Ofta, ofta sade jag mig: hon har alltid levat.

Åh, de oförgätliga dagarna, då hela världens blickar voro vända mot Paris, då världens öde avgjordes där.

Vid rosenbusken.

»De äro alla män från tiden före kriget. Deras hjärnor äro alltför begagnade. Nytt folk hade behövts. Vad kommer väl att ske? Vad kommer väl att ske?» sade Duse.

Hon liknade en av Michel-angelos sibyllor, där hon satt i soffan bland kuddar, icke olika gyllene moln. Hennes små nervösa fingrar voro ivrigt sysselsatta med något stickarbete.

»Jag tycker mig på nytt uppleva de förfärliga dagar, då fienden inträngde i Belgien. Vad kommer väl att ske? Detta är ovädersdagar, då himlen blir blygrå, att förbåda ett annalkande åskväder. Det är mig omöjligt att sysselsätta mig med annat än denna dumma stickning. Det lugnar nerverna. Det är mig omöjligt att läsa, att så mycket som skriva ett brev. Man tänker så bra, under det man utför ett helt mekaniskt arbete. Tanken är ett slags havandeskap. Den måste gå sin givna gång, följa vissa orubbliga lagar. Att sitta med händerna i kors i knät och tänka tjänar till intet. Tanken kan aldrig våldtagas.»

När nyheterna från Paris voro hoppfulla, då blev hon eld och lågor, då blev hon med ens trettio år yngre.

Under sådana dagar gjordes det upp planer, då beslöt hon sig för att gå hit och dit. »I dag vill jag gå på det där föredraget!» Och förberedelser gjordes för att gå ut. Så med ens: »Nej, hur skall jag kunna gå dit? Jag har ju alltid varit van att ha publiken framför mig...!» De underbart uttrycksfulla ögonen talade om syner från flydda tider. I sådana ögonblick kunde hon tala om konstnärsåren, vilket hon annars helst undvek att göra. »Ingen har kanske så helt som jag glömt bort min konstnärstid. Hela livet har jag berett mig på att göra det.»

För att förvissa sig därom behövde man blott se sig omkring i hennes våning. Icke en fotografi, icke en lagerkrans, icke den minsta småsak, som erinrade om segertågen över världen.

Hennes arbetsrum kunde lika gärna ha

GAP Amoriner
i 1 kr. askar
(Pralinerchoklad med orangesmak)
DELIKAT NYHET

IDUNS DAG PÅ BYGGE OCH BO

PROGRAMMET NU FULLT KLART: FÖREVISNING, FÖRELÄSNINGAR OCH SAMKVÄM.

På sid. 82 i detta nummer av Idun återfinna våra läsare de fyra kuponger, som skola göra dem delaktiga av alla de förmåner, vilka bjudas dem på Iduns dag, tisdagen den 13 maj.

Deltagarna i Iduns dag, som bjuder på ett extra program och nedsatta priser, ombudjas att samlas kl. 10,30 f. m. i Kungsholms Församlings Kyrkosal, Parmmätaregatan 3, alltså ett par minuters väg från utställningsbyggnaden. Där håller utställningens kommissarie ingenjör Wretblad ett orienterande föredrag om Bygge och Bo. Därpå uppdelas deltagarna i grupper som under var och en sin ciceron gå genom den stora utställningen.

Fvå av kupongerna i detta nummer berättiga till inträde till själva utställningen mot halv avgift (det är två, då det kan tänkas att vederbörande vill besöka utställningen både förmiddag och eftermiddag, men naturligtvis behöver endast en av dem tagas ut).

Sedan deltagarna tagit sig en lunchrast, blir det lagom att bege sig till fru Rodenstams föredrag kl. 1/2 3. Det hålles i Tekniska Skolan, Mästersamuelsgatan 44, n. b. t. h. och handlar om »Reformsträv-

varit en lärds studiekammare. Väggarna voro klädda med böcker. Teaterlitteratur saknades dock helt och hållet. »De böckerna har jag sålt. De voro ju mina yrkesverktyg.» Ett uttryck värdigt den geniala kvinnan.

I samtal återkom hon ständigt till detta: »Allt måste förnyas i världen. Men kanske har man ännu inte lidit nog för att förstå, vad mänskligheten nu borde vara i stånd att ge. På en plats i världen vet man något. I Indien. Sedan trettio år tillbaka läser jag deras skrifter, läser och lär. Vi européer äro långt efter. Hos oss brytes traditionen ständigt av. Så blir allt brustet...»

En dag fick Eleonora Duse underrättelse om att nära vänner i Rom förlorat en ung son. Hon kom in till mig: »Vill ni följa med mig till Rom på ett par dagar?» — »Gärna.» Så såg hon sig omkring i rummet. »Men var är barnet? Var är Silvano? Jag måste tala med honom mellan fyra ögon.»

Litet senare: »Han var så söt att tala med. Jag frågade honom: »tycker du det skulle vara mycket ledsamt, om mamma följde med mig till Rom på ett par dagar?» Han såg länge på mig och svarade så långsamt: »Ja, det skulle vara mycket ledsamt.» »Men ser du, jag skulle behöva resa till Rom för att trösta ett par stackars föräldrar, som förlorat sin präktiga son.» Då såg han återigen länge på mig och svarade: »Om det är så, tycker jag det skulle vara mindre ledsamt.» »Och han kysste mig självmant tre gånger!»

Den stora tragedinnan var rörande stolt över den seger hon vunnit över ett barn med tillhjälp av sitt hjärtas fina takt.

Hon fortfor: »Hur vackra äro icke ett barns ögon. Det är att se in i en ny och okänd värld.»

Så fattade hon och tryckte mina händer: »Och vilken äkta hederspojke er lille Sil-

den för återgång till gammal god kultur» samt åtföljes av skioptikonbilder. Den sär-

Iduns stora handarbets-tävlan

har säkert vid det här laget satt många flitiga fingrar i rörelse. Det gäller, såsom våra läsarinnor minnas, att åstadkomma nya textila föremål, sydda efter våra gamla svenska sömsätt. Rörande tekniker och material etc. kunna hemslöjdsmagasinen på resp. orter säkert lämna de bästa upplysningar. Själva föremålen få gärna tjäna modernt bruk: det kan t. ex. även vara lysdukar, löpare, lampslöjor o. dyl., som ej existerade i gamla tider. Föremålen böra vara Iduns redaktion tillhanda före augusti månads utgång. De komma att bedömas av en sakkunnig jury. Tre vackra pris utdelas: en stor matta, komp. av M. Måås-Fjetterström, en duk komp. av E. Ståhlbrand och en lampett i svenskt tenn.

vano är. Ni skall ha tack och heder för att ni givit oss den skatten. Jag förstår nog, att ni är glad över att han inte är en dummerjös, men det är så mycket mera gott om goda huvuden än om präktiga karaktärer.»

Eleonora Duses kärlek till barn var obekrivlig. Och det var hon, som en dag — för många, många år sedan — fattig och okänd — ensam förde en liten son till graven.

Vad kunde sedan världsliga triumfer betyda för henne? Och nu har hon slutat sina dagar ensam, fjärran från den enda dottern.

En dag kom hon in till mig med ett porträtt av Ibsen. »Vilken beundransvärd typ! Han var något, han! Vi andra äro bara dumsnutar. Ingen förstår honom helt ännu. Hur han såg rätt in i människosjälens.

Iduns kvinnoklubb.

När Iduns Kvinnoklubb i Stockholm avslöt vårsången, lovade vi att anordna något extra längre fram. Detta kommer nu. Onsdagen den 21 maj kl. 1/2 8 inbjuda vi deltagarna att samlas till Bygge och Bo. De få då, genom kupongbiljetter, inträde för halv avgift. Utställningskommisariern, ingenjör Wretblad, föreläser sedan den rika och intressanta utställningen, efter ett litet orienterande föredrag. Kl. 9 samlas deltagarna så i Bygge och Bos gästgiveri med dess förtjusande utsikt över Mälaren till ett samkväm under vanliga former. Té med 3 smörgåsar serveras till 1:50. Medlemmarna i båda sektionerna äro välkomna till denna utflykt. Men som antalet deltagare, som kunna mottagas till supén, är begränsat, få vi be dem som vilja vara med att anmäla sig på Iduns redaktion senast 19 maj.

skilt angivna kupongen berättigar till inträde gratis, ifall vederbörande infinner sig minst 5 minuter före föredragets början, eljes för 50 öre.

Kl. 7,30 e. m. följer professor Johnny Roosvals föredrag (med skioptikonbilder) om »Möbelstilarna och deras värde såsom konstnärlig skapelse och deras praktiska betydelse för våra dagar.» Det äger rum i Kungsholmens Realskolas aula, Hantverkarg. 35. Särskild kupong berättigar till inträde på samma villkor som till fru Rodenstams föredrag.

Dagen, som säkert skall bli ytterst givande för alla deltagare, avslutas med ett angenämt samkväm med supé i det vackra och trevliga gästgiveriet. Supén börjar kl. 9 e. m. och är beräknad för 60 personer. För smörgåsbord, varmrätt, dessert, kaffe och pilsner blir priset 3,75, i vilken summa även drickspengar ingå. Man kommer att tillse att allt ordnas trevligt och trivsamt för deltagarna, så att ingen behöver t. ex. draga sig för att komma ensam.

Då antalet deltagare i supén är begränsat, torde de som vilja vara med om den anmäla sig på Iduns Redaktion snarast, alla senast den 10 maj.

Den fåran där i pannen tyder på medkänsla, vecken vid näsroten som hos Moses. Näsvingarne tala om mänskliga passioner, munnen kan tala om kan tala i rätt tid! Och vilken satt och kraftig gestalt. Han stod med båda fötterna på jorden, svävande icke i det blå.

Men hur har han icke gjort rättvisa åt kvinnan!

Alla hans gestalter i första plan äro hjältar utan att någonsin bli segrare. Ingen segrar hos Ibsen. Där ha vi hans förunderliga människokänedom.

Det är oriktigt att framställa Fruen fra havet såsom patologisk. Hon är sund, icke sjuk.

Mina aktörer ha aldrig älskat att spela Ibsen. De ansågo honom för en tråkig måns. Bland dem var det en, som absolut nekade att spela Brand.

'Spelar jag den rollen kommer det att hända mig en olycka.' Han spelade aldrig rollen.»

En dag stack jag Mäster Olof i handen på Eleonora Duse. Hon läste genast boken och med hänförelse. Igenkände Strindberg själv i nästan alla dramats personligheter.

»Ett ljuvligt minne från Stockholm. Äkte ut till Djurgården tillsammans med en väninna. Vi sökte fram blåsippor under snön.»

I Sverige är nu blåsippornas tid. Skulle icke en bukett därav kunna nå till den stora konstnärinnans kista? Begravningen kommer att äga rum i Italien, troligtvis i Rom.

Vid mitt sista sammanträffande med henne i fjor i Neapel voro mina avskedsord dessa:

»Om ni behöver mig ännu en gång så kom ihåg, att vart färden än skulle bära, icke skall jag dröja att infinna mig.»

Känna »närheten av une âme.» Men så kommer hon ju att kalla mig ännu en gång. Det blir från okända världar.

ASTRID AHNFELT.

Senaste nyheter i

Eleganta

Damväskor

i alla prislägen.

VÄSKAN

23 Kungsgatan 23
Stockholm
Tel. 144 12.

Speciell affär för
Reseffekter

Största urval
Billigaste
priser

Unga flickor

såväl som gamla
böra dagligen använda

Vemca
hudcremetvål

LILL'MÄRTA OCH HENNES SYSKON

AV HILMA HANSSONSÖDERQVIST.

DEN TIOÅRIGA MÄRTA VAR ÄLST inom den sjotaliga syskonskaran och hon dyrkade lidelsefullt sin mamma, som var tandläkare och efter vilken hon för övrigt fått namnet Märta. Uppnäst som hon var med stripigt färglöst hår hyste lill'Märta en känsla av avundsjuka ej blott gentemot de betydligt vackrare småsyskonen utan även vis å vis mors arbete, då mor lagade folks tänder vissa dagar i veckan. Frånsett jalousien i förhållandet till modern tyckte lill'Märta mycket om syskonen.

Visserligen förstörde småbröderna dock för henne ibland och visserligen störde lill-Olle nattsömnen för henne ibland, men tänk vilket nöje hon ändå på det stora hela taget hade av småsyskonen. Så voro t. ex. alla söndagar verkliga barnbjudningar. Då vankades klubbor och negerkysar och extra god mat vid middagsbordet i matsalen, där alla barnen fingo äta med. Så roligt hade det aldrig varit om lill'Märta varit enda barnet. Lill'Märta kunde inte förstå skolkamraternas missnöje vid tanken på den förestående ankomsten av en ny baby därhemma, därför att detta innebar ett mindre antal leksaker, mindre med fina kläder och minskad tillgång till nöjen. Att få en liten bror eller syster det var för lill'Märta ungefär samma sak som för ett gulaschbarn att få en stor Käthe-Krusedocka.

Man hade kommit framåt vårsidan. Det led mot tiden att se sig om efter sommarnöjen. Någon lätt sak blev det ej att få tag i något för en så stor familj som den, av vilken lill'Märta utgjorde en medlem.

Till sist fick man nöja sig med en stuga på två rum och kök åt Mälaren till. Det dröjde ej länge sedan denna tagits i besittning i början av juni förrän det upptäcktes att där var väggmadammer och att det rökte in.

Det enda roliga var de få solskensdagarna när barnen fingo gå ut på ängarna med mor och plocka blommor. Se ingen kunde tala om blommor som mor. Hon icke blott påpekade varje blom-

En i bjärta färger hällen skildring av hur en alltför barnrik familj har svårt att komma tillrätta i det moderna samhället där en talrik barnskara ej upptages som en Försynens goda gåva.

mas individuella fägring till form och färg utan hon visste också att förgätmigejen växte på tråkiga ställen och att solögat var släkt med vattenranunkeln. Dessutom kände mor till alla blommors namn, på svenska och på latin.

En gång bröt det ut ett oväder mellan Lisa och mor. För ovanlighetens skull hade mor för att »komma ifrån» varit borta en

hel eftermiddag hos den snälla artistfamiljen tvärs över viken. När hon kom hem på kvällen var Lisa borta på dans och barnen lågo där mol ensamma. Med anledning av detta Lisas pliktförgätta beteende sade mor upp henne då hon kom hem vid 3-tiden på natten.

Dagen efter som var en söndag bad mor Lisa ej bry sig om vad som sagts dagen före utan stanna. Mor trodde att Lisa aldrig mer skulle bära sig åt så som natten före. »Kommer aldrig ifråga. Man har väl sin stolthet. Frun har en gång bett mig gå. Jag gratulerar emellertid frun att få tag i en ny när frun är så där.» Med dessa ord gick Lisa att packa sin koffert och att i övrigt göra sig i ordning för avfärden. Innan hon gick, närmade hon sig mor och klappade henne på kinderna med den svartnaglade handen. »Frun är snäll i alla fall fast frun är häftig ibland. Jag har nog sett värre fruar än frun.»

Lill'Märta som åhört samtalet mellan Lisa och mor gick ut för sig själv i det förvildade buskage som omgav stugan och vilket kallades trädgård. Hon placerade tummen i munnen, en med hennes brådmogna förståndsutveckling föga överensstämmande vana, vilken hon alltid anlade när hon var sömnig eller vid filosofiska meditationer. Hon funderade på vad uttrycket »så där» betydde? Om Lisa därmed menade att mor gick och väntade på lill'Karin, som skulle bli mormors namne, hur kunde det ge Lisa anledning bemöta mor så ringaktande? Lill'Märta avbröt sig snart i sina funderingar, drog resolut tummen ur munnen, och gick in och bad mor att få hjälp till.

Det var omöjligt få tag i någon hjälp därute på landet efter Lisa. Man måste tänka på att begiva sig in till staden före sommarens slut. De hade aldrig kommit in, lill'Märta, hennes mor och syskon, om inte artistfamiljen tvärs över viken kommit såsom änglar direkt komma från himlen till att hjälpa dem i deras stora sommar-

(Forts. sid. 472.)

Vem skriver bästa dikten till mor?

En pristävlan för Mors dag.

Mors dag stundar. Runtom i hemmen skola far och barn under en hel dag tänka på och uppvakta henne, som annars alltid tänker på och uppvaktar dem. Kaffe på sängen, blommor, presenter, små hyllningstal... Det är en vacker sed, som sålunda fått insteg i våra hem — ty vem förtjänar bättre pris i handling och tal än mor? Stora diktare ha också under tidernas lopp strängt sina lyror till förevigande av Mors gärning i det tysta. Men — varför behöva de vara stora? Skulle inte även "de mindre poeterna", vardagspoeterna som bruka uppträda i hemmets krets, kunna inspireras till hyllning av mor i vers? Idun inbjuder härmed till en tävling om bästa dikten till Mor. Priset utgöres av Tor Hedbergs vackra diktsamling Hemmets sånger. Tävlingsdagen utgår inom en vecka från denna tidnings datum.

T. v.: Emma och Hjalmar Meissner som silverbrudpar. Silverbröllopet firades 7 maj. (Foto Holmén.) — T. h.: Fru Beda Hallberg, som "uppfunnit" 1:sta majblomman, blev 1 maj varmt firad i Halmstad.

Tomtens Bakpulver

s.k. jästmjöl

"DE NIOS PRIS" OCH DESS BAKGRUND

I STIFTARINNANS LIVSDRAMA OCH DRÖMMAR. FÖR IDUN AV MARIKA STJERNSTEDT.

De fyra kvinnliga medlemmarna av "De nios samfund". Fr. v.: Ellen Key, Marika Stjernstedt, d:r Kerstin Hård av Segerstad, Sigrid Leijonhufvud.

SOM ETT MINNESMÄRKE ÖVER EN livslång tyst tragedi kan man säga att det litterära samfundet De Nio står. Dess stiftare var skaldinnan Lotten von Kræmer, f. 1828, död i Stockholm 1912 i huset Villagatan 14, som nu efter henne är samfundets egendom — och det är till hennes levnads drama detta instiftande står som en vacker final.

Lotten v. Kræmer växte upp som en av de ungdomliga medelpunkterna i dåtidens vittra och bildningsentusiastiska Uppsala. Hennes far var landshövding där och en verklig märkesman på sin post. I Uppsala gamla slott samlades allt vad snillrikt fanns i staden: namnen Atterbom, Josephson, Geijer, Knös, Silfverstolpe o. s. v. möta ständigt i skildringarna från umgängeslivet där. Man läste högt, och alltid av det bästa, man uppförde tablåer och charader, såsom då var på modet, man vågade sig också på dramatik. I denna livaktiga miljö uppammades och utvecklades den unga fröken v. Kræmers fallenhet för och kärlek till litterära och konstnärliga sysselsättningar, och dessa skulle också under hela hennes liv förbli det för henne dominerande intresset.

Samfundet De Nio, som utdelar det största av de litterära pris, vilka äro avsedda för uteslutande svenska författare, låter i dessa dagar åter tala om sig: den 12 maj firas prisutdelningen för året. En av de nio, fru Marika Stjernstedt, berättar här om den gripande livshistoria, som ligger bakom akademiens tillkomst.

Trots de gynnsamma, delvis lysande förutsättningarna skulle Lotten von Kræmers liv emellertid, såsom redan antytt, aldrig komma att bli lyckligt. Efter en skarlakansfeber i uppväxtåren hade hon drabbats av försvagad hörsel, som gradvis övergick till allt fullständigare dövhet. Men än mer står som det bestämmande vemodiga momentet i hennes öde en mångårig, hemlig d. v. s. aldrig eklaterad förlovning, som definitivt bröts efter långvariga, om än aldrig häftigt uttryckta slitningar, och som kastade sin skugga över hela återstoden av hennes tillvaro. Det förefaller som om hennes älskade, en magister Stenberg, skulle opponerat sig emot hennes önskan att of-

fentligt framträda som diktarinna, ja, emot hennes diktande över huvud taget. Dels ansåg han detta strida mot kvinnans kall — en väl t. o. m. på 60-talet påfallande konservativ ståndpunkt — dels menade han också att just hennes talang icke var bärkraftig nog. Enligt d:r John Landqvist, vilken ägnat Lotten v. K. en fin och fängslande biografi, skulle Stenberg varit »en utpräglad byråkrattyp», sträng, självbehärskad och ytterst försiktig. Han såg och ville i sin trolovade se endast den ljuva tjuvgoaring han först mött, och trängde i omedveten grymhet tillbaka alla aspirationer mot liv och utveckling hos henne som kvinna och älskande kvinna. Säkert är att den långa förlovningstiden, som aldrig bragte något avgörande, aldrig gav något befriande, och som slutligen lämnade henne ensam, då över 40-årig, avgörande befäste hennes temperaments naturliga, redan av dövheten närda melankoli.

Efter föräldrarnas fränfalle flyttade fröken v. K. i början av 80-talet till Stockholm och inrättade sig där i eget, ovan nämnt hus. Hon var förmögen, och det torde varit hennes avsikt att söka samla

(Forts. sid. 471.)

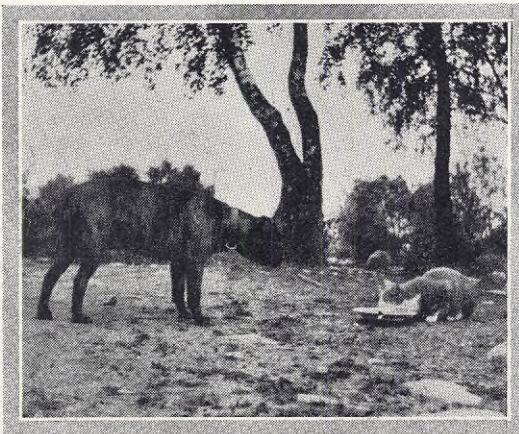
KATTEN, SOM JAGADE RÅTTOR ÅT SIN VÄN HUNDEN

NÅGRA ROLIGA DRAG UR KATTENS långt ifrån utvecklade känsloliv meddelas i detta lilla bidrag till Iduns tävlan om den bästa katthistorien:

Rosalia! Så var hon döpt, men kallades i vardagslag Rosa. Sexton år fick hon vara med om på denna jorden. En gammal trevlig »mormor» var hon och kunde uppföra både sina egna ungar och de fosterbarn hon fick ta hand om under årens lopp.

Dolly, som kom till huset två månader gammal, var en osnuten bulldoggsvalp, med vilken Rosa hade ett oändligt tålamod. Först och främst ville Dolly ha mat — det försökte hon förgäves få av Rosa. Då fick Dolly först en örfil på ena sidan och så en på den andra, varefter Rosa slickade henne så länge att hon blev sömning. Sedan sovo de i timal till sammans.

De voro under alla år de bästa vänner och följde varandra på långa promenader i skog och mark. Rosa jagade råttor, vilka hon fångade och i triumf hemförde för att lägga ned dem framför den förtjusta

När Rosa äter sin mjölk, får Dolly "se men inte röra".

Dollys fötter. Denna uppskattade naturligtvis inte läckerheten såsom sådan, utan trodde att det var en rolig leksak. När Dolly en tid var illa sjuk, gick gamla Rosa omkring och skrek jämmerligt; för övrigt satt

hon långa stunder bredvid sjuklingen och slickade hennes svarta nos.

Rosas sista år blev en prövningens tid. Vi fingo då i huset en sju månader gammal svart schäfer av adlig börd, vid namn Jago von Park.

Han förstod ju inte vilken familjeklenod gamla Rosa var utan försökte ta henne i en munbit första gången de råkades; men då fick Rosa hjälp av Dolly, som blev alldeles rasande. Jagos vackra öron blevo illa åtgångna och han såg otroligt sorgsen ut.

Rosa hade ett roligt sätt att äta. Hon lapade inte sin mjölk som andra katter utan stoppade tassens ned i bunken och slickade sedan av den. Jago såg ständigt detta; och så en dag får jag till min förvåning se den stora vovven stoppa ned sin tass i mjölken och sedan slicka den ren!

Nu är Jago ensam herre på täppan; gamla Rosa sover den eviga sömnen i en stor kattgrav och Dolly har fått vila under en tall i skogen.

GERTRUD THORELL.

Sv. A.-B. KARL FAZER
SMÅLANDSGATAN 6, STOCKHOLM
Hörnhuset till Birgerjarlgatan - - Tel. 75227

Utsökta, alltid färska
Choklader, Marmelader, Karameller

BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI AB GÖTEBORG

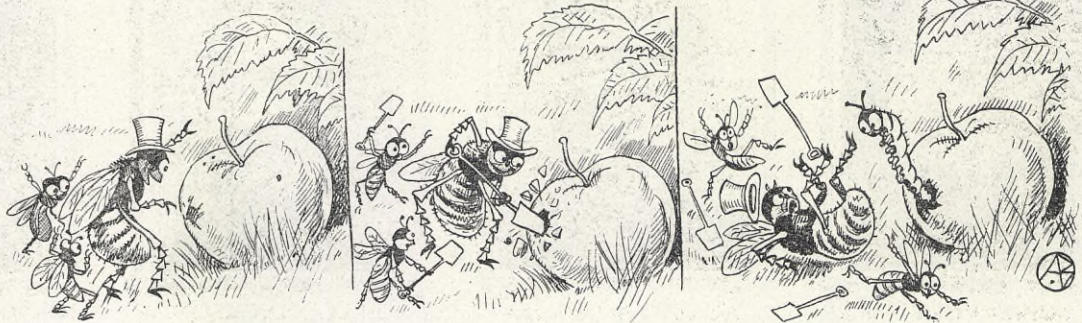

UNGDOMENS EGEN SIDA

SENASTE NYTT FRÅN FLUGKÖPING.

Flugmamman: — Fy skäms, pojkar, hur vågar ni gå i det nymålade taket! Kom genast ned!

Flugprofessorn: — En gammal grav, pojkar, som vi måste utforska! — Det ska inte dröja länge — Ge er i väg! Här finns ingen förrän vi har tag i mumien! mumie. Jag är inte ens död!

Djuren i arken.

Ur Sem Noakssons dagbok.

IV.

Onsdag. Ormen är det allra nyfiknaste man kan tänka sig och han kan ju slinka in överallt. Så fort en låda står aldrig så litet på glänt kan man slå sig i backen på, att han ligger därinne nästa gång man öppnar den. I dag när mamma öppnade linneskåpet fick hon en riktig chock då en av hennes nystärkta nattmössor började röra på sig och rätt som det var ta ett skutt ut på golvet. Kokerskan hatar honom för än ligger han i mjöllådan och än i sockerlådan. Inte heller kommer hon åt att ge honom dask — han rinner ju undan så kvickt! Enda gången han var spak och snällt stannade där han var, det var i onsdags, då han gett sig ned i sirapskrukan och inte kunde komma upp. Ham och jag skrattade så vi kunde kikna när hon halade upp honom med ett stekspett och smällde på honom med ett grylock under det sirapen rann omkring honom.

Torsdag: Kängurun har ett stort fel: han är gräsligt otacksam. Zebran, som är en hygglig själ, delar med honom alla läckerbitar han får av kokerskan (zebran är den enda hon är svag för av alla djuren) men när apan i morse hoppade upp på

Fixeringsbild.

Här luktar kristet blod! ropade trollgubben i skogen. Men var är Tunmeliten? Svar märkt "Fixeringsbild 19" inom en vecka efter numrets datering.

zebran bakifrån och trängde ett örngåttsvar över hans huvud, tror ni kängurun då hjälpte sin vän? Nix. I stället tog han ett

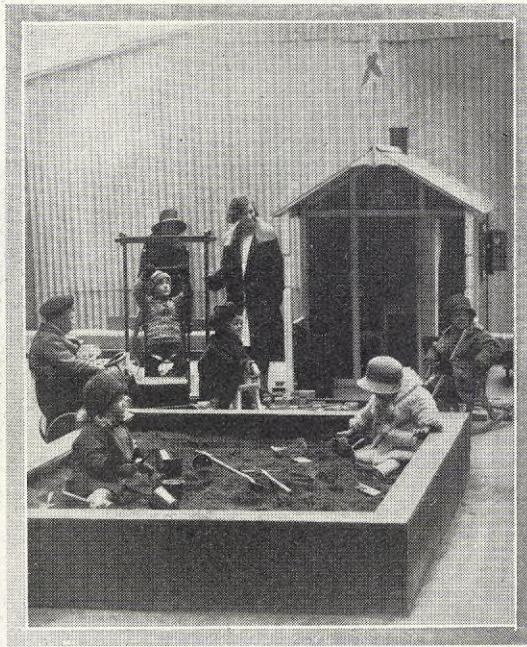
hopp upp på en trappstege och där satt han och viftade med frambenen och såg ut att ha rysligt roligt åt zebran när han tumlade som en drucken mot alla möbler och inte blev fri förrän mamma fick se honom genom fönstret.

Fredag: Ibland när det regnar leka vi cirkus. Det passar ju så bra när man har så många djur runt omkring sig. Giraffen och leoparden brottas, Jafet rider skoloritt på zebran, och tigern hoppar bock över elefanten. Sem och jag gör konster på kamelens rygg och apan gör konster på lina (ett av Rebeckas klädstreck) Ham är clown — och en riktigt bra en — med mjölat ansikte och pappas gamla simbyxor på sig. Senaste regndagen behövde han en pudel. Som kunde hoppa genom brinnande tunnband, sade han, och därför hittade han på att klippa en av björnungarna alldeles slät med mammas brodärsax, utom svansspetsen och en krans till man. Björningen tyckte inte om det, hans mamma ändå mindre, och alla djuren, lejonet, tigern, pantern, leoparden och elefanten ställde sig på hennes sida, så Ham fick det hett en stund. Till sist kom emellertid mamma och återställde friden och lovade att gnida in björningen med sitt utmärkta hårvatten, så växer håret fort ut igen. Men det blir nog inte cirkus nu på en tid.

Iduns barnkammare en samlingspunkt

Iduns Barnkammare på Bygge och Bo har under dessa dagar hunnit bli utomordentligt populär bland både stora och små. Mödrarna ha nu vant sig vid att de under ett utställningsbesök kunna där lämna ifrån sig sina små under den bästa vård. F. ö. har utställningsbestyrelsen just med hänsyn till Iduns Barnkammare medgivit, att barn under 12 år få gratis tillträde till utställningen.

Både i själva barnkammaren och på gården utanför kunna barnen ha det förtjusande. Bilden här visar lekstugan och sandhögen med allehanda trevliga gungor och leksaker. Och inne i barnkammaren få barnen inte bara rita, måla, modellera, leka. Den snälla "lektanten" lär dem också sy på en Singers docksymaskin eller väva. Barnen få själva medtaga lappar som klippas och sys till dockkläder och som, när de blivit färdiga, lämnas kvar för att sedan vara med i en tävlan om de "bästa dockkläderna", som Singer utlyser, och där priset utgöres av en vacker docka.

Iduns lekstuga på Bygge och Bo.

för små och stora på Bygge och Bo.

Här inne ha också, till den ungdomliga publikens stora förtjusning, givits de första trolleriföreställningarna av trollkonstnären Thureo. De skola upprepas!

Till föräldrarnas studium

finns det i Iduns Barnkammare, förutom själva inredningen, två viktiga saker. Den ena är en barnens idealboksamling, ordnad av lektor Marie-Louise Gagner med hänsyn till de olika åldrarna. Den andra är den vackra utställning av barnkläder, som ordnats av fru Brita Lidbäck (Iduns mönsteravdelning). Där kunna mönster erhållas till det vanliga priset av 60 öre. Vi se där t. ex. en klädning, linnebyxor och sovdräkt för en 3 års flicka, en förtjusande "Babys första klädning", en kolt för en 2-åring etc.

Vårtrötthet

övertvinnes snabbast med järnmedicinen **Idozan**.
5-dubbel (5%) järnhalt.

Idozan är mycket välsmakande, angriper ej tänderna och bliver billigast att använda.
Anteckna namnet.

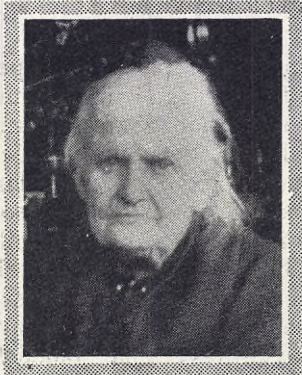
Rådfråga läkare. Fås å alla apotek.

IDOZAN

FÖRNÄMSTA JÄRNMEDICIN

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI

SOFIE VULT von STEIJERN.
F. frih. Sparre, Sthlm. Änka efter stationsinspektör., frih. C. H. S. Vult von Steijern.
80 år den 8 maj.

AUGUSTA QUECKFELDT.
Fröken, Jönköping. Dotter till hovrättsrådet C. S. Queckfeldt och hans maka f. Wernstedt.
65 år den 8 maj.

ELLEN DICKSON.
Fröken, Göteborg. Dotter till grosshandlare Edvard Dickson och hans maka f. Gordon.
65 år den 14 maj.

GERDA ADDE.
F. Mörtstedt, Sthlm. Änka efter kapten E. A. Adde. Sedan 1905 lärarinna vid Anna Schuldhais skola.
60 år den 28 april.

MARIA AUGUSTINSSON.
F. Leijonancker, Halmstad. Maka till f. bataljonsläkaren, med. lic. Ernst Augustinsson.
60 år den 14 maj.

LOTTEN LEMCHEN.
F. Didron, Mariefred. Maka till f. generalmajoren Christoffer Lemchen.
60 år den 14 maj.

ANNA NORRMAN.
F. Eneström, Linköping. Änka efter överstelöjtnanten J. I. Norrman.
55 år den 3 maj.

ANNA SÖDERBERG.
F. Knaust, Uppsala. Maka till huvudredaktören fil. d:r E. N. Söderberg.
55 år den 12 maj.

SIGRID PETERSSON.
Tandläkare, Göteborg. Göteborgs första kvinnliga tandläkare.
50 år den 2 maj.

IDA HÄGGQVIST.
F. Bergstedt, Boden. Maka till krigsfiskalen K. A. Häggqvist.
50 år den 6 maj.

EDITH FISCHER.
F. Stockman, Uddevalla. Maka till rektor W. F. Fischer.
50 år den 9 maj.

ANNA LÖWENHIELM.
F. Lindgren, Sthlm. Maka till majoren Hugo Löwenhielm.
50 år den 11 maj.

ELSE ELFMAN.
F. Santesson, Sthlm. Maka till kaptenen E. A. Elfman.
50 år den 12 maj.

HELENA HEÜMAN.
F. Fjellman, Göteborg. Maka till med. d:r Gustaf Heüman.
50 år den 12 maj.

AMELIE THAM.
F. Blom, Skara. Maka till överstelöjtnanten Harry Tham.
50 år den 12 maj.

VIVIE HJELM.
Förar i vår 25-årsjubileum som musiklärarinna i Stockholm. Frkn. H. började vid Rich. Anderssons musikskola och är nu lär. vid Wohlfarts musikskola.

EMELIE TRANEUS †.
F. Berggren, Göteborg. Änka efter distriktsläkaren, med. d:r Per Ludvig Traneus.
* 1834, † den 22 april.

OPHELIA SANDSTEDT †.
F. Lindström, Sthlm. Änka efter operasångaren V. G. Sanastedt.
* 1844, † den 20 april.

CHARLOTTE WERSÄLL †.
F. grev. Lewenhaupt, Malmö. Änka efter landshövdingen i Västerås, Claes Wersäll.
* 1858, † den 18 april.

KERSTIN ATTERBERG †.
F. Forssman, Sthlm. Änka efter förest. för Kalmar Kemiska Station, fil. d:r Albert Atterberg.
* 1861, † den 21 april.

AUX GALERIES LAFAYETTE

Billigaste priser och bästa kvalitet i hela Paris.

MODENYHETER FÖR SÄSONGEN. -- BEGAR VARA KATALOGER.

Riks 115 66
Norr 160 55

AGENTUREN

Birger Jarlsg. 29
STOCKHOLM

ANTIKA MÖBLERINGAR

ombesörjes
bäst genom

Köper o. försäljer
även i kommission.

HULTKRANTZ RENOVERINGSATELIER & KONSTHANDEL
Mästersamuelsgatan 7, Stockholm. Tel. 304 27.

D E R A S F Ö R U A R

BARON THEODOR ADELWARD'S MAKÅ, FRIHERRINNAN LOUISE ADELWARD.

EJ LÅNGT FRÅN SMÅLANDS-gränsen, i en av Östergyllens vänaste nejder, ligger Adelsnäs — Sveriges enda baroni. Stället som ursprungligen rätt och slätt hette Näs, förlänades på sin tid av Gustav II Adolf åt överste Nils Assarsson Mannersköld, som erkänsla för hans tappra försvar av Göteborg mot danskarna. Sedan år 1782 har Adelsnäs varit fideikommiss inom den Adelswärdiska familjen och dess nuvarande herre, som bekant baron Theodor Adelswärd, är dess sjunde innehavare inom släkten. Vid hans sida är det makan, friherrinnan Louise Adelswärd, f. Douglas, som med klokhet och, i ordets bästa mening, nobless håller en styrande hand över dessa domäner.

En pratstund med Louise Adelswärd hör till dem som gärna rista sig fast i minnet. Hela hennes väsen utstrålar på samma gång så mycken charm och naturlig, enkel rättframhet, att man redan a priori känner sig dragen till denna personlighet. När hon så talar om det som ligger hennes hjärta nära, blir åhöraren själv varm i själen. Friherrinnan Adelswärd andas och lever först och främst för make, barn och hem. Med beundran talar hon om vad allt mannens tid räckt till att uträtta, vad allt hans intresse ompännt. Efter måttet av sin förmåga har hon emellertid även själv insatt krafter och initiativfyllda idéer i mer än ett av makens praktiska värv, främst när det gällt hemmet eller hembygden, som hon omfattar med varm kärlek. Det är ingen falsk sentimentalitet i hennes tonfall, utan tydligen en verklig bekännelse, när hon, ej utan en liten skälmaktig blink i ögat, säger att hon »är östgöte gudskelov.» Som dotter till riksmarskalken greve L. Douglas, har hon ock ett stamträd med 300-åriga rötter i Östergötlands jord! Sin barndom tillbrakte Louise Adelswärd mestadels i denna Östgötabygd, och hennes sejourer vintertid i Uppsala och Stockholm förmådde ej lägga någon sordin på känslan för den trakt som sett henne födas. Vid mycket unga år ingick hon äktenskap med ba-

Friherrinnan Adelswärd på Adelsnäs. (Kamerabild av Goodwin.) Se vidare nästa sidas bilder från det vackra Östgötaslottet.

ron Theodor Adelswärd, i 23 år har hon nu residerat på Adelsnäs och där har hon uppfostrat den barnaskara som utgör hennes stolthet. »Ser inte detta förmöget ut?» säger hon, och visar glädjestrålade en fotografi av sina fyra döttrar, två pojkar och en juvenal svärson. Inför hennes egen slanka och ungdomliga apparition har man lite svårt att fatta att hon är mor till 6 delvis fullvuxna barn...

Under ett samtal med Louise Adelswärd märker man snart att »intet mänskligt är henne främmande.» Kanske vill hon dock själv reservera sig en smula för politiken. »Jag har aldrig aktivt deltagit i några slags politiska debatter, men i den miljö jag nu lever och alltid levat i är det ju helt naturligt, att politiska frågor städse fångat mitt intresse.» Det är ej ägnat att förvåna, att en dam som Louise Adelswärd hyser ett levande intresse för historia, kultur, konst- och litteraturhistoria, och kanske framför allt släkthistoria. Men även oförställd ödmjukhet inför konst och vetenskap

har satt sin prägel på hennes personlighet. Därför skall man emellertid ej tro att hon är främmande för det praktiska livets krav. Hennes vaksamma öga och verksamma hand äro inom baroniet så gott som allestädes närvarande, det må gälla Adelsnäs bekanta trädgårdsskola, hemslöjden, Atvidabergs musiksällskap (vars ordförande hon är), barnhemsföreningen (även här bekläder hon ordförandeposten), det av henne grundade förlossningshemmet för arbetarhustrur o. s. v. En speciell omvårdnad har hon ägnat hembygdskulturen, och detta intresse har tagit sig ett värtaligt uttryck i den av henne personligen ordnade, sedan 1916 kompletta ryggåsstugan — »Friherrinnans stuga» — som traktens befolkning kallar den, vilken inrymmer allt, som för ett halvt sekel sedan var karaktäristiskt för ett äkta östgötskt bondehem.

Med värme har hon värnat om gamla traditioner, och hon beklagar blott, att hon ej kunnat samla bygdens alla gamla visor och låtar, innan de försvunnit med »de sista på

skansen.» Icke förty händer det under stundom att hon själv i vänners lag uppträder som lyckad tolk av både bygdemålshistorier och visor på östgötadialekt.

Sedan fyra år tillbaka är nu det av professor Clason efter baron Adelswärd och hans friherrinnas intentioner uppförda nya Adelsnäs färdigt. Idun är här även i tillfälle att visa några vackra bilder därifrån. I en miljö av lummiga almar, mäktiga ekar, graciösa björkar och praktfulla lindar reser sig denna imponerande byggnad på en i den idylliska By-sjön utskjutande liten halvö, och östgötaskaldens hembygdssång ringer här i vårt öra:

*Bygder där fädernas tinglas förbrunnit,
Fält, där bland skördar går liarnas gång,
Hem, där vid helg våra grenljus förbrunnit,
Östgötabygd, lyss till sönerns sång:
Nordvärt står milskog med troll och med skugga,
Där skriar falken från Kvarsebo häll,
Ostvärt bland holmar, där häggarna dugga,
Ejdrarna sträcka i skymmande kväll.*

QU'EL.

TEKLA WASTENIUS †.
Fröken, Fjällbacka. F. telegrafkommissarie.
* 1853, † den 12 april.

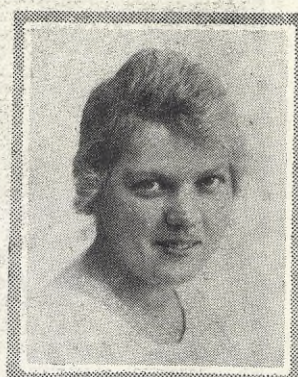
GERDA ROMARE †.
Fru, Djursholms-Ösby. Maka till direktören A. V. Romare.
* 1861, † den 24 april.

MARIA GULDA †.
Fru, Sthlm. Anka efter kommandörkaptenen Hjalmar Gulda.
* 1864, † den 21 april.

ANNA CHRISTERSSON †.
F. Kaiser, Sthlm. Maka till majoren Albin Christersson.
* 1865, † den 24 april.

ASTRID AHNELL †.
F. Strandh, Borås. Folkskol-lär. Maka till lärov.-adj. Gunnar Ahnell.
* 1894, † den 20 april.

19,278 husmödrar

Att de ha nytta av sitt medlemskap förstår man därav, att föreningen under 1923 till dem sålde livsmedel och skor för sammanlagt 16,967,771:—. Medlemskap utan avgift genom inlämnande av kassakvitton.

eller deras män voro den 31 december medlemmar i **Konsumtionsföreningen Stockholm.**

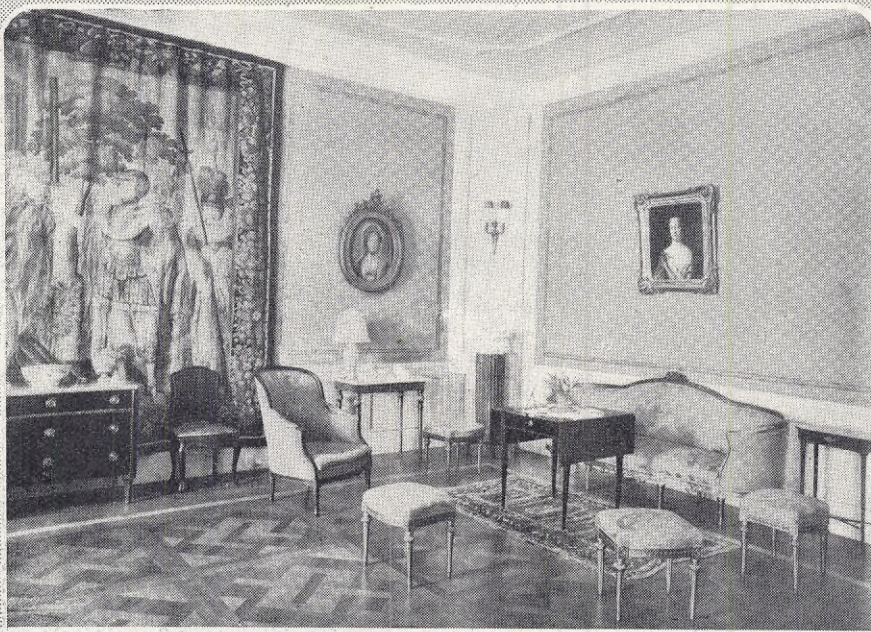

ADELSNÄS, DET GAMLA ÖSTGÖTASLOTTET,

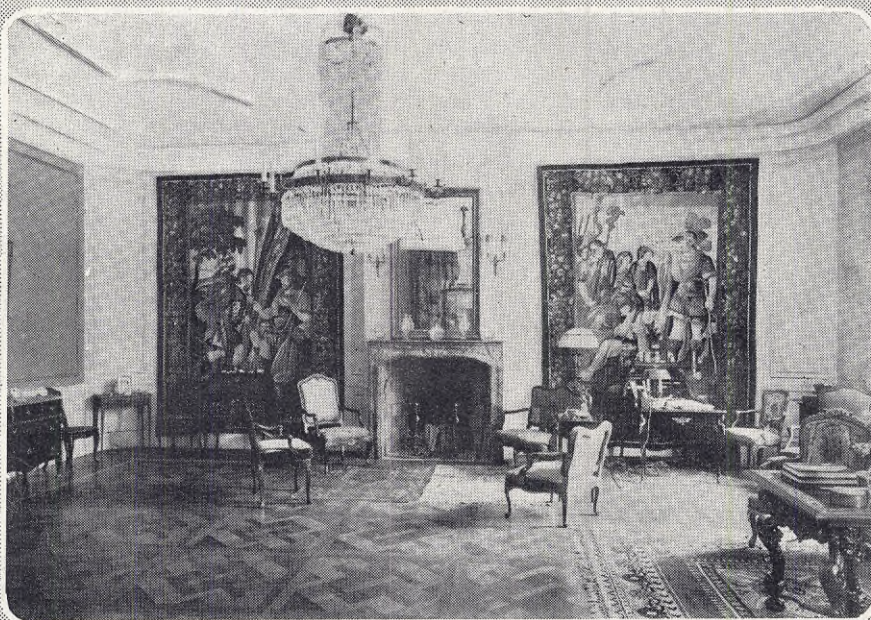
FRIHERRE OCH FRIHERRINNAN ADELSWÄRDS VACKRA BOSTAD.

Det nya Adelsnäs, där det friherrliga paret bor sedan några år.

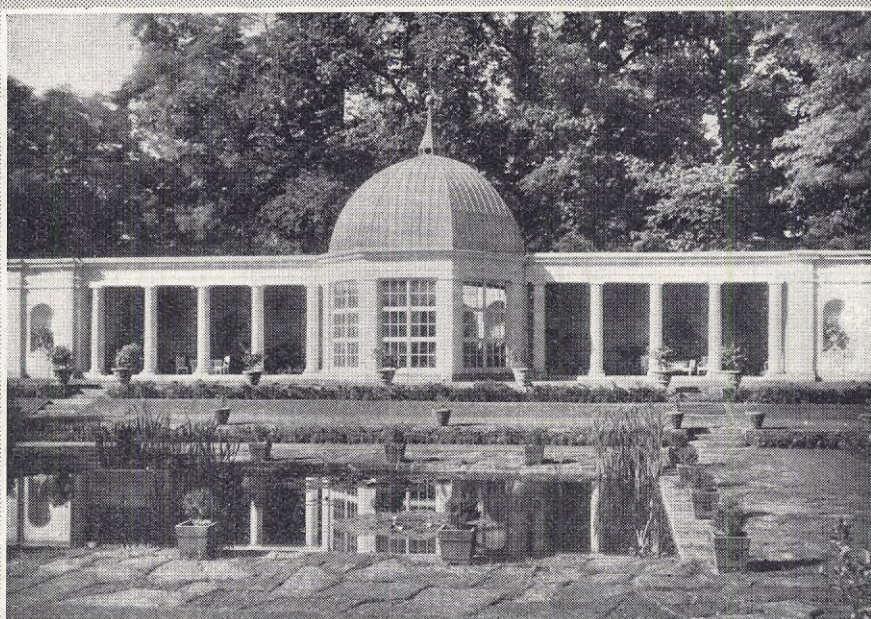
En del av den stora salongen.

En annan del av salongen.

Hallen på Adelsnäs, med en vacker svensk 1700-tals-tapet.

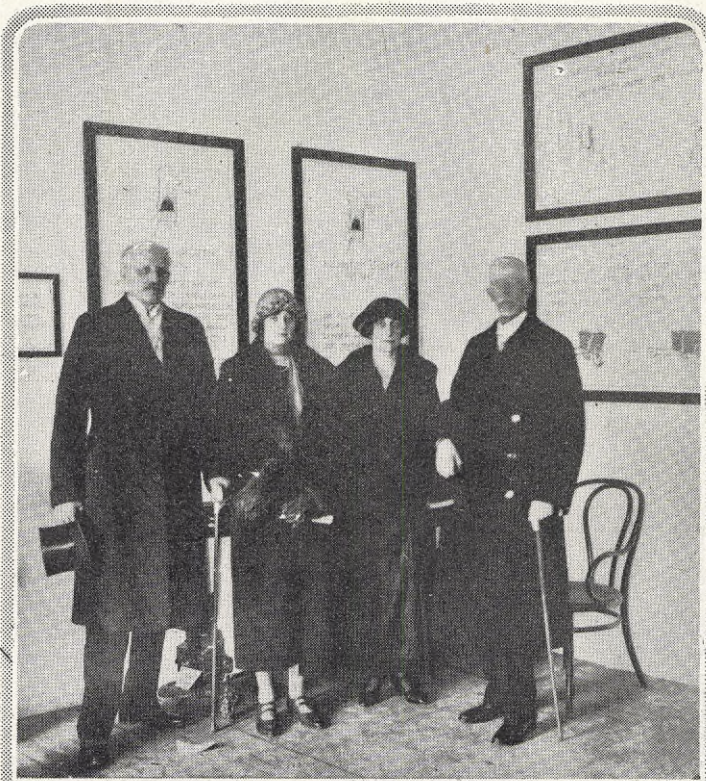
Näckrosdammen i parken. (Foto Thorin, Åtvidaberg.)

(Se text. å sid. 267.)

UR "MORS KISTA" PÅ BYGGE OCH BO

GAMLA VACKRA TING I MODERN GESTALT.

Ett kungligt besök vid Bygge och Bos invigning 30 april: Konungen, prins Carl, prinsessorna Ingeborg och Astrid. Bakgrunden bildas här av ett hörn av Ingeniörsvetenskapsakademiens utställning, där det genom ritningar visas hur man skall sköta sin kamin.

Denna krukform går ända tillbaka till stenåldern! Det är i "S:t Eriks Gammalgods", — vacker svart keramik, — som dels förhistoriska, dels medeltida motiv och modeller använts.

Det ärevördiga soluret är än i dag en idealisk trädgårdsprydnad och det har som sådan börjat tränga ut de speglande kulorna etc. Detta utställes av ark. Flink i Bygge och Bos trädgård. På piedestalen djurkretsens tecken.

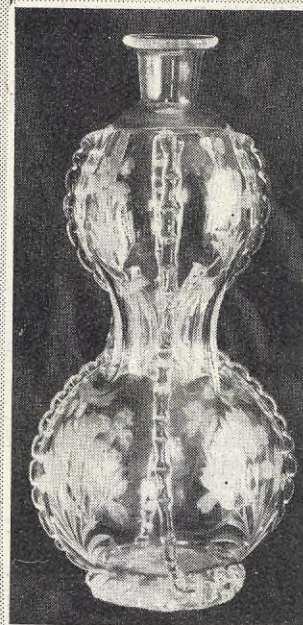

Med glädje ser man i sovrummet av ark. Wrangden gamla både ståtliga och trevliga himmelsängen i modern gestalt. I bakgrunden ser man en skymt av det enkla men trivsamma toalettbordet. Rummet är i grönt med skära och vita gardiner och draperier — en färgglädje, som man trivs med.

"Mors kista", välkänd från gamla besutna bondehem, återfinnes i ull- och lin-avdelningen, svällande av skatter, med "Jesu samtal med den samaritiska kvinnan" målad på lockets innersida etc. Det är en äkta, mer än sekelgammal Delsbokista.

Bland de av ark. Wränge komponerade moderna möblerna återfinna de äldre besökarna en gammal bekant i tamburen: puffen. Fast här har den som camouflage fått överstycke som en soffa. Men tar man bort sofflocket, har man kistan under.

I sina karaffer etc. har konstnären Gabriel delvis tagit upp gamla former. Denna återfinnes i en stor samling "Boda-Gabriel".

En aktuell pristävlan

ÅTVIDABERGS INDUSTRIER INBJUDA SVERIGES KVINNOR TILL
TÄVLAN OM INREDNING AV UNIVERSAL-KÖKSSKÅP

Säkert har Ni för länge sedan märkt huru männen sträva efter att på bästa sätt planlägga och möblera sina rum för att därigenom i största möjliga utsträckning underlätta arbetet och spara tid. Men huru är Edert eget arbetsrum, köket, planlagt och möblerat? Under de sista 50 åren hava herrar arkitekter och byggmästare vid nybyggnader ej förändrat de fasta köksinredningarna. Husmödrarna hava tvingats godtaga dessa, vare sig de varit praktiska eller ej. Vi kunna alltså utan överdrift säga, att det på detta område ännu är mycket att göra, innan de svenska köksinredningarna kunna anses arbetsbesparande.

Amerikanarna, som i ännu högre grad än vi, hava kännning av de höga hushållskostnaderna, hava för länge sedan insett nödvändigheten av att spara steg och utrymme i köken genom att i ett kombinerat skåp och arbetsbord koncentrera så mycket som möjligt av i köket behövliga husgeråd och materialier.

“Kajsa Warg”

För ungefär ett år sedan började Åtvidabergs Industrier att på basis av de ovannämnda amerikanska köksskåpens idé konstruera och tillverka ett provskåp, som även utställdes på Jubileumsutställningen i Göteborg, där det fick namnet “Kajsa Warg”.

Detta skåp har sedermera väsentligt förbättrats. I sin nuvarande form är det emellertid ännu ej fullt tillfredsställande, och det är därför, som vi med detta upprop vända oss till Eder med anhållan, att Ni måtte deltaga i den pristävlan, som nedan beskrives.

Tävlingens mål är att genom samarbete mellan av köksinredning intresserade svenska kvinnor och Åtvidabergs Industrier åstadkomma ett för svenska förhållanden idealiskt universalköksskåp, byggt på Kajsa Warg-principen.

I tävlingen kan vem som helst deltaga, som skriver namn och adress på nedanstående kupong samt insänder densamma till Åtvidabergs Industrier.

Då vi mottagit kupongen, översända vi en fullständig beskrivning med fotografier och ritningar å vårt nuvarande Kajsa Warg-skåp, och gäller det sedan för de tävlande att

före den 10 juni 1924

till oss insända förslag till förbättringar av skåpets konstruktion och inredning, vilka äro ägnade att göra detsamma än mera lämpligt för de svenska köken.

Det bästa förslaget komma vi att belöna med **Kronor 250.**— och utdela dessutom ett **andra pris å Kronor 150.**— och ett **tredje å Kronor 100.**— Dessutom förbehålla vi oss rätt att ev. inköpa och utnyttja sådana förslag, som i övrigt visa sig användbara.

Den kommitté, som skall bedöma de inkomna förslagen, består av Fruarna Lotten Ingelman och Ida Högstedt, Stockholm, Fröken Anna Schenström, Upsala, samt en tjänsteman från Åtvidabergs Industrier. Dessutom kommer samarbete

att etableras med Standardiseringskommittén för köksinredningar, som har för avsikt att i sitt kommande förslag inpassa ett köksskåp av Kajsa Warg-typ.

Resultatet av denna pristävlan kommer otvivelaktigt att bliva av största betydelse för framtida svenska köksinredningar, och deltagarnas praktiska blick och sinne för ordning och reda i sinom tid komma hela folket tillgodo.

Anmäl Eder därför omedelbart! Skriv Edert namn och adress här nedan och sänd in kupongen.

NYA A.-B. ÅTVIDABERGS INDUSTRIER

Nya A.-B. Åtvidabergs Industrier
ÅTVIDABERG

Härmed anmäler jag mig till deltagande i pristävlingen om förbättrad inredning av “Kajsa Warg” och anhåller, att Ni omgående till mig översända Eder fullständiga beskrivning å skåpet jämte ritningar och fotografier.

Namn:.....

Adress:.....

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

ECET BO VI SÄTTA KAN
TACK VARE EN FÖRDELAKTIG
BOSÄTTNINGSKREDIT

FRÅN

BRÖDERNE LJUNGGREN

Malmskillnadsgatan 15, Stockholm.

HANSON

Kompleta

Antenn-anläggningar

utföras sakkunnigt med prima material och till humana priser av Elektriska Belysningsbyrån, Erik Nordgren, Storg. 19, Sthlm. Tel. 736 87. Obs! Ask-skydd monteras på äldre antenner. Antennmaterial, Radiomaterial och Apparater till lägsta dagspriser. Förstärkare till kristallmottagare.

HÄRVANS HEMFÄRG

VACKRA FÄRGER - JÄTTA FÄRGER
A. Wierdins Färgverksfabrik

PHOSPHO-
ENERGON-
PILLER

Förordas av läkare vid all-
män svaghet, nervositet, över-
anstängning och sömnlöshet.

SALVIA ENDAST I APOTEK

Samfundet De Nio.

(Forts. fr. sid. 464.)

omkring sig litterära vänner, att föra sa-
long. Dövheten, en viss opraktiskhet, kan-
ske också brist i självtilliten, hindrade emel-
lertid detta. I stället slöt hon sig, allt som
åren gingo, allt mer för sig själv, och blev
småningom allt mer säregen, eller som det
kallas besynnerlig, och framförallt lade man
märke till hennes långt drivna sparsamhet.

Denna sparsamhet skulle dock komma att
visa sig ha varit icke blott en åldrande
kvinns mani, utan uttryck för en bestämd,
målmedveten tanke. I litteraturen hade hon
icke, som hon väl en gång drömt om, lyc-
kats själv, men litteraturen hade likväl för-
blivit hennes livs med glödande kärlek om-
fattade intresse, och inom henne hade då
föresatsen utformats att åtminstone efter sin
död göra något för denna litteratur, denna
svenska vitterhet, som hon älskat och velat
tjäna. Det ligger något oemotståndligt gri-
pande i föreställningen om denna gamla
stendöva, ensliga kvinna, vräkt på skugg-
sidan av livet, och som likväl aldrig uppger
att leva i intensiv, andlig mening: vaken
för tidens olika strömningar, alltid entu-
siastisk för framsteg, för de nya litterära
namnen liksom även särskilt för kvinnosa-
ken och för fredsidén, sitter hon och utar-
betar klart och omsorgsfullt sitt testamente,
det som en dag skall visa eftervärlden vem
hon innerst var.

När hon avled 1912, befanns hon ha för-
ordnat, att hela förmögenheten, (utom
smärre legat), över 900,000 kr., skulle gå
till en stiftelse, avsedd att befrämja och
uppmuntra svensk litteratur, en sorts aka-
demi, sammansatt av nio personer, kvin-
nor och män. Det var en på sitt vis mo-
numental donation, storartad redan som
gåva, frukt av decenniernas ekonomiserande,
enhetlig och konsekvent som idé. Här är
inte platsen att utförligare ingå på testa-
mentets öden, då detta, utan hänsyn för
ideella värden, överklagades av den avlid-
nas släktingar, utom en — alla särdeles väl-
situerade personer — för att efter en del
processande föra till en kompromiss. Så-
som en frukt av denna kompromiss står nu
alltså Samfundet De Nio, bestående av föl-
jande personer, av vilka några redan kallats
genom testamentet, de övriga senare in-
valts: Överdirektör Victor Almquist,
ordf., Ellen Key, v. ordf., d:r John
Landquist, sekr., redaktör Karl Wåh-
lin, skattm., d:r Kerstin Hård af Se-
gerstad, d:r Erik Hedén, professor Albert
Nilsson (invald i vår) och förf. Marika
Stjernstedt.

Samfundet De Nio kom efter kompro-
missen med Lotten v. Kræmers släktingar
först i betydligt ogynnsammare ekonomisk
ställning än donator tänkt sig och avsett.
Utdelningen av litterära pris var alltså
först blygsam. Men förständig förvalt-

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9-5 Expeditionen: ... kl. 9-5
Riks 8660 — Norr 9803 Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1-3 Annonskontoret: kl. 9-5
Riks 8660 — Norr 402 Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text, 40 öre Utländska annonser:
å textsida. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textsida, 20 % förhöjn.
och Platssökande 25 öre. för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. Idun uppl. B.
Helt år ..... 15:— Helt år 17: 50
Halvt år ..... 8:— Halvt år ..... 9:—
Kvartal ..... 4: 25 Kvartal 4: 75

GAHNS TVÅLAR
BEPRÖVADE ERKÄNDA

Vi nämna några sorter ur
vårt rikhaltiga sortiment:
BOROGLYCERINTVAL, PE-
RUBALSAMTVAL, LANOIA-
TVAL, BORAX BENZOETVAL,
LAVENDELTVÅL, ÅKTA
ASEPTINTVAL, och BORLA-
NOLINTVAL samt parfymera-
de tvålar i alla odeurer.
Vårt namn garanterar förstklassigt
fabrikat.

HENRIK GAHNS AKTIEBOLAG
KUNGL. HÖVLEVERANTÖR
UPSALA

En koja och en Singer

Köp

"Extra-Ashen"

Väg. 400 grm.

Kronor 3:25 pr ask

Delikataste Choklad
PERCY F. LUCK & Co.

SOMMARHATT

kan Ni i år få för en kostnad av 1 krona.

Tag reda på Eder gamla stråhatt och fernissa den med vår svenska PANAMA STRÅHATT-FERNISSA — som finnes i 15 kulörer — och Eder gamla hatt kommer icke blott att "se ut som alldeles ny", den kommer att bli ny!

Genom sina utsökta färgnyanser, sol- och vattenåktighet gör den en gammal hatt lika elegant och hållbar som en nyköpt.

Skulle icke vår Panama Stråhattfer-
nissa finnas i den färghandel, där Ni
efterhör den, så tillskriv oss direkt.

KOPALAKTIEBOLAGET
STOCKHOLM

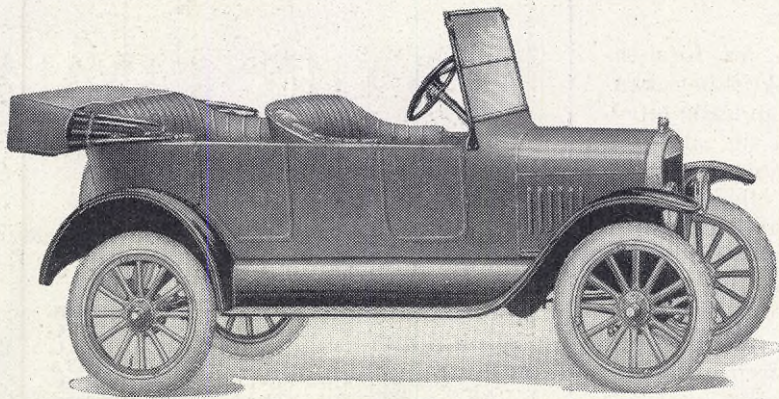
Saltmätaregatan 7. Tel. 13736.

Begär alltid

PANAMA
STRÅHATT-FERNISSA

Touring vagnen. Pris kr. 1875. Med självstart kr. 100 extra.

DEN NYA GRÅ

Hittills har det hetat automobilfolk emellan: "Sveriges vägar äro svarta av Fordvagnar." Från och med denna vår kommer det en ny färg i landskapet: de vackra empirigrå vagnarna, som redan nu äro kända på vägar och gator under benämningen "den stiliga, grå vag-

nen." I det yttre består förändringen särskilt i den vackra, grå lackeringen och klädseln. Dörrhandtag, lyktkransar och kylaremantel ha blivit förnicklade. Men även i vagnens byggnad har gjorts en förändring, som i den svenska allmänhetens smak gör all konkurrens omöjlig.

KRONOR
1875
inkl. gummiskatt.

Allt, vad Ford tillverkar, är starkt, hållbart, praktiskt och billigt. Själva ordet Ford är en garanti.

Priser fob. Malmö plus järnvägsfrakt till köparens ort. Vagnen kan köpas gen. Fords vecko-inbetalningssystem.

Endast hos auktoriserade Fordförsäljare och -reparatörer garanteras äkta reservdelar och lika, bestämda priser.

65-150-450

TRYGGA EDER ÄLDERDOM GENOM INKÖP AV

LIVRÄNTA

I
SVEA

HUVUDKONTOR: GÖTEBORG V. HAMNGATAN 3

AVDELNINGSKONTOR: STOCKHOLM DROTTNINGGATAN 19

AGENTER Å ALLA STÖRRE PLATSER

SKÖNHETENS BEVARANDE

DAMER

FINNES EJ DE SPECIALARTIKLAR NI ÖNSKAR FÖR EDER SKÖNHETSÅRD Å PLATSEN, SÅ TILLSKRIV OSS. VI LÄMNA ÄVEN RÅD OCH UPPLYSNINGAR. FÖRSÄNDA MOT POSTFÖRSKOTT. VI BETALA EFTERKRAVSAVGIFTEN, EJ FRAKTEN.

ParfymeriRoyale

Tel. N. 188 43. Vasagatan 42. STOCKHOLM.

VITRUMS
FERROL

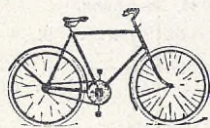
är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
APOTEKET VASENS APOTEKSVARUCENTRAL VITRUM,
STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.
Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

Övertyga Eder om

Hermes

företräden framför andra märken. Läs broschyren "Om velocipeden Hermes". Den erhålles gratis hos våra försäljare eller direkt fr.

AKTIEBOLAGET
NYMANS VERKSTÄDER
UPPSALA.

ning har bragt det därhän att samfundet nu sedan tre år tillbaka är i stånd att årligen utge ett pris stort 10,000 kronor, det största, näst Nobelpriset, som kan komma svensk författare till del. Pristagare till 10,000 kronors priset ha varit hittills Olof Högberg, författaren till det märkliga verket Den stora vröden, alltför litet känt i vårt land, Tor Hedberg (1922), samt Elin Wägner, vilken inte blott genom litterär verksamhet utan också genom sitt arbete såväl i kvinnosakens som i fredsiddens tjänst ansetts stå Lotten v. Kræmers intressevärld särskilt nära. Årets prisutdelning äger rum 12 maj, Charlottadagen, och även i år torde det bekräftas, att »den svenska Goncourt-akademiens» strävan är att belöna högt förtjänta diktare — och kanske just med företräde åt sådana, vilka icke förut åtnjutit överflöd på officiell uppmärksamhet. Smärre, mer tillfälliga prisutdelningar kunna också komma i fråga, såsom exempelvis skedde till Helena Nyblom på hennes 80-årsdag.

Samfundet är icke och vill icke vara någon understödsförening utan är en verklig belöningsinstitution. En viss representationslust är inte främmande för samfundets anda: så ha de årliga prisutdelningarna haft karaktären av festligt samkväm, och vid den stora interskandinaviska författarkongressen i år, 1—5 juni, komma De Nio att utöva värdskap i form av en middag på Skansen, till vilken samtliga kongressdelegerade inbjudas. Till sist må nämnas den av samfundet utgivna årsboken Vår Tid, redaktör d:r Erik Hedén, vilken publikation, särskilt genom sina översikter av främmande litteraturer vunnit en verklig rangplats i bokmarknaden.

Måhända vågar man tänka att den ensamma och så föga lyckliga gamla kvinna, samfundet är tack skyldigt för sin existens, ej skulle varit alltför missbelåten med det sätt på vilket De Nio försökt följa av henne själv tecknade riktlinjer. I sitt Testamente uttrycker hon en önskan, att vad hon förordnat »såsom ett uttryck av mina drömmar och syften» måtte bli »med sympati omfattat av många män och kvinnor och på så sätt varda en källa till varaktigt gagn för fosterlandet». Det blir de Nios, de nu levandes och de småningom efter dem kommandes sak, att efter bästa samvete och förmåga hålla i helgd och söka realisera den ädelsinnade givarinnans intentioner.

Lill'Märta och hennes syskon.

(Forts. fr. sid. 463.)

elände. Innan de visste ordet av voro de alla åtta, jämte flyttsakerna, tack vare deras bistånd instuvade på Fyris.

Det var ingen lätt tid som kom nu heller. Värre blev det att alla barnen förkyllt sig på båten och fått influensa. Till sist fick mor själv influensa och det slog sig på öronen. En natt värkte det hela tiden och på morgonen sa mor som låg i barnkammaren tillsammans med barnen att hon trodde att trumhinnan i vänstra örat spruckit. Far rusade då plötsligt in i barnkammaren i bara nattskjortan, tillkallad av den resoluta lill'Märta, och luggade alla barnen i tur och ordning, fast de hade influensa och fast de ingenting gjort.

Till sist fick man tag i en barnjungfru, bara 16 år, men det var ju alltid något. Emellertid: olyckorna fortsatte. En dag, när mor var ute och gick med lill'Märta och Erik, fick mor svindel, och höll på att komma under en spårvagn. En annan var hon nära att stryka med vid en gas-explosion ute i köket, förorsakad av att de minsta småsyskonen i obehövade ögon-

Kameror. Förbrukningsartiklar. Tillbehör
FÖRNÄMSTA FABRIKAT TILL LÅGSTA PRISER
Begär katalog. Aktieförbundet Arto. Malmö

Mot
trötthet
och
allmän svaghet
användes

Ferrin

Ökar krafterna.

Nadco
Färgfärgen

Äro hittills
överträffade
beträffande
kvalitet
och
färgstyrka.

Prisbelönta med
guldmédaljer.

Finnes i 12 läckra
standardfärger.

tvättar samtidigt
med färgingen.

Förstör ej händer
eller kår.

Färgkarta utdelas
gratis hos
färgaffären.

Deltag
i pristävlan om
"Kajsa Warg"
se sid. 470.

Kemisk Tvätt
utföres med största omsorg av
ARVIKA SPINNERIAFFÄR,
Oxtorgsgatan 9 A, Stockholm.

**Mellins
Food**

är en världsberömd,
lättsmält kraftnärings för
barn, ammande mödrar,
konvalenser och ålder-
stigna samt för personer,
som lida av mag- eller
tarmsjukdomar. Förör-
das av läkare. Köpes
i apotek, speceri- &
drogaffärer.

Petris

ängpr. havregryn och
havremjöl i original-
kartonger och lös vikt
till salu i varje välsor-
terad Speceri- och delikatessaffär.

I parti från
A. Wilh. Petris Grynfabriks A.-B.
Kungl. hovleverantör.
Hvetlanda.

PISKA

mattorna vid Saltsjöbaden.

blick mixtrat med gaskranarna. Lill'Märta tyckte att mor drog en lättnadens suck, när tiden var inne att hon skulle fara i väg till B. B.

Lill'Märta tänkte alltid med oro på mor, när hon var på B. B., så även denna gång och nu med mera intensitet än gångerna förut. Denna gång var mor så överansträngd och klen. Lill'Märta sam i lycksalighet den dag då allt sedan ett dygn tillbaka var lyckligen överståndet och och hon fick gå och hälsa på mor och se den sista baby, som önskats inom familjen: en flicka. De svarta skuggorna under mors violblå ögon gjorde dessa ännu mer intensivt blå och över madonnaansiktet omgivet av en spetsprydd nattmössa med lilafärgade band vilade ett lyckoskimmer. Bredvid i en säng låg den lilla, ännu mer underbar än de föregående babies, i B. B:s oklädsamma uniform men ändå så näpen med dunigt huvud, skära sammetsliknande kinder och utspriddande en egendomlig, sylrig lukt, i lill'Märtas smak den härligaste parfym.

Det dröjde jämförelsevis länge innan mor kom hem den här gången, två à tre veckor. Fäst var det den dagen hon och lillan kom. Alla försjönko i tillbedjan inför det nya barnet, där det låg i den med blått siden klädda babykorgen med överkastet av skira spetsar. Alla gladdes utom Johanna. Snart började hon och även grannarna klaga över babys skrik, både grosshandlaren ovanför och byggmästarns inunder, och värden lät genom vice värden veta att han tänkte säga upp till flyttning.

Johanna flyttade. Och mor, som ännu var svag efter barnsängen och av digivning, skulle behöva byta tjänstfolk igen!

Samma grubbel som kommit över lill'Märta där ute på sommarnöjet i stugan vid Mälaren återvände en kväll när hon efter en ansträngande skoldag hade svårt att insomna. Hur kom detta sig att folk hatade småbarn och på ett sårande och förödmjukande sätt behandlade familjer med många barn? Rådde barnen för att de voro många till syskonantalet? Eller var det orätt av föräldrar att ha många barn? Men föräldrar med flera barn fingo ej blott utstå obehag av alla slag utan även försaka nöjen, vackra kläder och fina möbler och lill'Märta hade hört av den gamla biskopen i den vackra katolska kyrkan, med Jungfru Mariabilderna, dit hon så gärna gick, att allt som innebar uppoffring var rätt och vackert.

Den på grund av sin ställning som stora syster och mors förtrogna brådmogna tio-åringen höll aldrig på att komma till någon lösning av problemet. Till sist tog den praktiska sidan av lill'Märtas filosofi ut sin rätt. När mor kom och stoppade om henne och läste aftonbönen: »När blommorna sluta sitt öga», slog hon armarna lidelsefullt om hennes hals och det undslapp henne: »När jag blir stor och gift skall jag inte ha så många barn som mor och då ska mor få komma till mig och få så lugnt och skönt.»

»Du blir aldrig gift, lill'Märta, det vet du att pappa alltid säger», sa mor, på samma gång retsamt och skålmaktigt.

Lill'Märta vände sig mot väggen med tummen i munnen och insomnade. På väggen syntes skuggsilhuetten med hennes uppnästa profil.

Den nyttiga rawlpluggen. I artikeln med denna rubrik i föreg. nr råkade sista raden genom ett ombrytningsfel bortfalla, så att meningen blev obegriplig. I sin helhet skall slutmeningen lyda sålunda: Den som en gång försökt den, kommer häller aldrig att återgå till de gamla träpluggarna.

Den
Lilles kind

bibehåller sin lenhet och mjukhet genom dagligt bruk av F. Pauli's Ovicula-tvål. Denna är mera överfettad än någon annan tvål, på samma gång som den genom sin fina sammansättning hindrar barnets ömtåliga hud att spricka sönder. Genom sina välgörande egenskaper bevarar den småtingarnas friska och rosiga utseende. Den är en idealisk tvål just för de små.

F. Pauli's

Ovicula
Tvål.

Pris 1 kr.

Feniths namn borgar för en
förstklassig produkt!

Gräddmargarin: **"Extramärket Fenith"**
Växtmargarin: **"Feniths Extra Växt"**

äro marknadens förnämsta kvaliteter.

W. Ingén

bör köpa möbler utan att först infordra pris från
Firma Möbler & Inredningar
Mästarsamuelsgatan 11. STOCKHOLM. R. T. 133 84.

Bär alltid på Er

WRIGLEY'S

tuggummi.

Denna härliga och varaktiga sötsak finnes i bekvämt fickformat och är alltid lufttätt förpackad, så att smaken bevaras frisk och fyllig.

Njut Wrigley's sedan Ni rökt.

Finnes överallt där konfekt säljes.

Aromen som ej försvinner - WRIGLEY'S.

D 31

Njut det efter varje måltid.

Den vackraste sko

tar sig ingenting ut om ej omsorgsfullt putsad. Sedan jag använder Terro, bibehålla mina skor sin ursprungliga elegans. Terros strålande glans kan icke överträffas.

Jag förordar därför **Terro**.

Försäljes i burkar och tuber.

TERRO
Sko-Krämm

Märk noga belöningarna

å Kr. 200.—, Kr. 100.—, Kr. 50.— och 2 st. å Kr. 25.—
tillsammans 5 belöningar, som utdelas varje månad enligt
särskild beskrivning därom, som tillhandahålles i alla
affärer där Terro försäljes.

Iduns tävlan om den bästa porslinsmålningen

påminna vi om. Det gäller att utföra en "blomidé", ett fruktmönster eller vilket annat lämpligt motiv som helst i smakfulla färger och god formgivning på en tallrik, ett fat, en vas e. d. Första pris i tävlingen kommer att utgöras av en kaffeservis, avsedd att bemälas, andra pris av ett halvt dusin mockakoppar (att målas också de). Tävlingsstiden utgår den 1 juni.

Redovisning.

Till familjen Klockerwald i Funäsdalen, Tännäs socken, ha hittills följande bidrag skänkts:

O. & K. E—t, 10:—; Ernst, 10:—; Kyrkoherde Knut Hamnström, Mölnbo, 5:—; C. D., Wallvik, 5:—; Fru Lisa Söderberg, Dingle, 5:—; A. E., 5:—; C—n., Hämösand, 1:—; A.—N., Kristianstad, 5:—; T. Turesson, Landskrona, 10:—; A. R—n, Hålsingborg, 5:—; Summa kronor 61:—.

Har Ni smärtor?

Gikt, reumatism, ischias, ryggsnitt, nervsmärtor, sjukdomar i ämnesomsättningsorganen, blodbrist m. m.

Radium begagnas av läkarevetenskapen som ett effektivt medel mot ovan nämnda sjukdomar. Miradium innehåller äkta radium i vetenskapligt avpassade doser, rekommenderas av berömda läkare och användes på sjukhus. Det framställs under vetenskaplig kontroll och erhålles endast å apoteken. Miradiumsalt, -pastiller och -tablettor kr. 6.50 pr burk.

Ressällskap
genom Iduns reseförmedling.

Ressällskap till Holland eller norra Frankrike för nöje och studier önskas av ung fru (lärafröna) under juli mån. (event. från slutet av juni) Svar till

Natur och kultur.

Ressällskap till Gastein önskar medelålders, språkkunnig, bildad dam i början av Juni. Svar till "Vänlighet och trevnad", denna tidnings kontor.

Iduns korrespondensklubb.

Finnes någon vidsynt, sympatisk person, med glatt humör, som är villig att genom tankeutbyte förhjälp mig övervinna ensamhetskänslan, som ofta kännes svår? Är lärarinna på landsbygden, med föräldrar och anhöriga i stad, där ferierna tillbringas, vilket kanske bidraget till att man finner kvällarna enformiga i skolan. Är glad och livlig samt intresserad av vad som helst utom dans. Svar till "Tveka ej" Iduns exp. f. v. b.

En av de mest kritiska tidpunkterna under barnets hela uppväxttid är den, då det avvänjes, ty då uppträda ofta störningar i matsmältningsorganen och mången gång allvarliga magsjukdomar, allt en direkt följd av, att barnet ej längre får modersmjölken. Stödda på femtioårig erfarenhet kunna vi anbefalla alla mödrar att i denna kritiska period giva barnen Nestlé's Barnmjöl; det är nämligen otvivelaktigt den bästa ersättningen för modersmjölken och det bästa näringsmedlet för småbarnen; om det användes i samband med den av bästa schweiziska komjölk framställda Nestlé's Mjöl, övervinnes även de svåraste störningar i matsmältningsorganen. Nestlé's Barnmjöl finnes att köpa överallt. Om Ni tillskriver Nestlé & Anglo-Swiss Condensed Milk Co, Stockholm, erhåller Ni gratis broschyren "En läkares råd till en ung moder".

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Har en hustru för det arbete hon utför inom hemmet enl. nya äktenskapslagen rätt att disponera en viss del av mannens inkomst för sina personliga utgifter såsom kläder m. m. Då jag alltsedan vi gifte oss ej erhållit ett öre för personlig del har jag under flera års tid måst skaffa mig arbete utom hemmet men dessutom så långt tid och krafter räckt fyllt mina plikter i hemmet. Då jag nu genom denna dubbla arbetsbörda blivit klen och överansträngd orkar jag ej fortsätta längre. Kan jag genom hänvändelse till jurist vinna någon rättvisa? Min man är ämbetsman med över 13,000 kronors inkomst. *Fru i Skåne.*

Svar: För lämnande av nöjaktigt svar i denna delikata fråga torde mer ingående kännedom om förhållandena erfordras. Om Ni ej själv förmår åstadkomma en uppgörelse med Eder man torde klokast vara att för erhållande av råd vända Eder till en på ifrågavarande område erfaren jurist. Principiellt utgår vår lag ifrån, att, där hustrun ägnar sitt arbete mer eller mindre uteslutande åt hemmets vård, hon i

förhållande härtill och till mannens inkomster skall erhålla skäligt belopp ej blott för hemmets gemensamma utgifter utan även till sina egna personliga utgifter.

Fråga: Vill någon giva mig adress på hotel eller pensionat i vacker trakt i närheten av Köpenhamn, med dagliga tågförbindelser med Köpenhamn. Ej badorterna vid kusten utan skogs-trakt i landet. Måste dagligen besöka Köpenhamn. Tacksam för svar till *Norrländska.*

Svar: Gentofteligger i vacker trakt, ej långt från Köpenhamn vid Nordbanan. Där finnas hotell samt fröken L. Holms Pensionat, Ermelundsvej 13 Gentoftel. Pension Vilhelmslyst, Lyngby, något längre bort. Annars kan ni vända er till Kvindeligt Læseforening Köpenhamn; där kan ni beställa rum för någon dags vistelse i Köpenhamn samt få goda upplysningar om pensionat på landet.

Fråga: Önskar att få tillbringa sommaren i Schweiz. Skulle någots av Iduns läsarinna vilja vara vänlig och lämna adresser till några goda hotell och pensioner, som inte äro för dyra?

Kunde jag även få anvisning på någon god privat inackorder-

FRÅGA OCH SVAR

Fråga: Var kan man köpa äkta Kelims fördelaktigt. Skulle behöva två till dörrdraperier samt någon passande till överkast å otoman. Vad kostar Kelims ungefär? *Doktorinnan T. M.*

Svar: Största urvalet av Kelims finner Ni hos Aktiebolaget Sturemagasinet, 15 Stureplan, Stockholm. Tillskriv denna firma, som alltid beredvilligt står till tjänst med upplysningar. Priset å Kelims varierar mellan 90.—kr. och 225.—kr. pr st. beroende på storlek och kvalitet. *A. J.* (Annon)

ÄKTA SPETSAR

alla slag till billiga priser i Teneriffa Magasinet, 5 Biblioteksg.

Sjuksköterske Klänningar

ESTER WELIN, Uplandsgatan 19 A. Stockholm. Telef. N. 9172.

Torr Fiskleverolja

Olcorin

(välsmakande)
Det mest vitaminrika
Erhålles å alla apotek

OLCORINFABRIKEN
Stockholm 4.

Deltag
i pristävlan om
"Kajsa Warg"

se sid. 470.

ring i någon schweizisk alphy, vore jag tacksam. Vart skall man vända sig för att få upplysningar om reseturer m. m.

"Sommarferier 1924."

Svar: Schweiziska Turistbyrå, Hamng. 5 b, Stockholm, lämnar bästa och fullständigaste upplysningar rörande adresser, priser, turlistor och allt övrigt.

Fråga: Vore tacksam för uppgift å mindre pensionat, lämpliga för semestervistelse, i lugn och vacker trakt å Småländska höglandet (ej i närheten av Jönköping och Mullsjö) samt vid sjö, där tillfälle till fiske och bad gives. *"Semester 1924."*

Svar: Härånäs, Stensjö, hos friherrinnan von Otter. (Nära Nässjö). Hammaryds Herrgårds-pensionat, Ormaryd. (Också i närheten av Nässjö.)

Fråga: Undervecknad, som ämnar resa till Gastein i juni, vore mycket tacksam för adresser på några trevliga hotell eller pensionat där. *S. B.*

Svar: Ett bra hotell med moderata priser är *Hôtel Villa Clara*, Gastein.

Fråga: Vill Idun ge upplysning om huruvida någon litteratur finnes, som handlar om bibliotek — olika principer för inrättande av sådana, en bibliotekaries åligganden o. s. v., samt även uppgiva priset på den eventuellt förekommande boken i ämnet. Synnerligen tacksam bleve då *Berty.*

Svar: Allt, som avhandlar biblioteksväsendet med det, som därtill hör, finner ni i en bok av Almquist och Tynell. Bokens titel är *Bibliotek, deras skötsel och betydelse*. Kostar 2 kr. *K. W.*

Fråga: Vart bör man vända sig för erhållande av en katalog eller matrikel över Sveriges tulltjänstemannakår?

Prenumerant 24.

Svar: Fullständig förteckning över Sveriges tulltjänstemän finner ni i Statskalendern.

Fråga: Vore mycket tacksam att få veta namnet å någon plats på franska Rivieran, där det ej är alltför dyrt att leva samt något bra hotell eller pensionat där och om möjligt även priset å inackordering. *Skånska.*

Svar: *Beaulieu* ligger ej långt från Nizza. Där rekommenderas *Pension de Londres*. Mindre orter: *Cagnes*, spårväg från Nizza samt *Ville-neuve-Loubet* mellan Grasse och Cagnes. På dessa mindre orter är bäst hyra möblerade rum och äta på hotell. *K. W.*

Fråga: Min man fyller i år 50 år. Vore tacksam att få veta vad som anses finast att bjuda eventuella förmiddagsuppvaktande på. Antagligen lär det också bliva ti-

Vad blom-morna säga.

Blomvänner kunna få höra sådana frågor: "Hur bär du dig åt, som har så vackra blommor?" En blomvännens svarade: "När jag pysslar om mina blommor, känner jag med dem som levande väsen. En vissnande blomma berättade hur klen hon var. Då jag sporde orsaken sade hon: "Krukan är olämplig, godset och glaceringen äro för täta, mina rötter erhålla ej den luft de behöva, jag kvävs. Kära humsor", sade hon bedjande, "det finns nu en sorts krukor, "Roslagskrukor" heta de, som äro så bra för blommor, de lämna tillräckligt med luft åt rötterna. I dem kunna vi 'andas' och trivas. Därtill äro de vackra och pryda både oss och hemmet." — Längre hann hon ej, förrän en varm tår föll på hennes vissnade blad och humsor lovade att genast skaffa ROSLAGSKRUKOR till alla sina blommor. Så går det när blommorna förstas. Vidare upplyste blomvännan att Roslagskrukor och blomvaser m. m. tillverkas av A.-B. Roslags Glaceringsverk i Norrtälje. De röna en enorm efterfrågan av husmödrar landet runt och äro lämpliga gåvor när namnsdagarna komma. Finns de ej, så bed Eder handlande genast rekvirera dem från fabriken. Kataloger och prislista gratis.

Använd fjolårets stråhatt —

Genom att påstryka COLORITE får Ni fjolårets stråhatt fraiche som ny, och arbetet är utfört på några minuter. Ni kan välja bland 16 olika delikata färgnyanser, som motstå både sol och regn.

Varnas för efterapningar.

I närmaste färghandel köper Ni en flaska COLORITE med pensel för 1 krona. Ni betalar praktiskt sett sålunda endast 1 krona för en ny vårhatt.

Colorite

Nordiska Kristallmagasinet

Kristaller i moderna och eleganta mönster från Sveriges förnämsta fabriker finnas alltid i lager till lägsta priser.

DROTTNINGGAT. 71 A - KUNGSGAT. 7 - STOCKHOLM

Ett vackert hår

kan vem som helst erhålla genom en lämplig och metodisk skötsel av detsamma. Nutidens förnämsta och på vetenskapliga grunder framställda preparater för hårets vård föras alltid i våra affärer. Ett försök med D:r Byl's världsberömda lotioner "Lybros" verkar både omedelbart och i längden uteslutande fördelaktigt.

Inreg. varumärke.

A.-B. Franska Parfymmagasinet

Kungsgatan 13 Drottninggatan 21 Hamngatan 5
STOCKHOLM.

Abbiphone

Kristallmottagare i västfickformat.

Generalagenter:

Thomasson & C:o

Biblioteksgatan 27, Stockholm.
Tel. 94 00. Tel. 94 00.

dig uppvaktning med sång och musik på morgonen. Böra dessa bjudas på något?

50-åringens fru.

Svar: På födelsedagar är det ju vanligt med ett rikligt kaffebord på f. m. samt vin och tårta och även frukt. — De som uppvakta på morgonen tycka nog också om att få en kopp kaffe eller té efter sängen.

Fråga: Vi äro tvenne flickor som i sommar ämna företaga en resa till Tyrolen. Tänkte uppehålla oss där en månad och besöka de vackraste platserna. Skulle någon av Iduns läsare vilja nämna en lämplig reseroute samt uppgift om det ungefärliga priset under denna tid på logi och kost samt resan från Sassnitz till Tyrolen. Mycket tacksamma för svar är

Inga och Gerd.

Svar: Resan till Tyrolen från Stockholm via Sassnitz går till omkr. 100 kr. Kan göras billigare med 3:dje klass på tågen. — Ställ först färden till Innsbruck, i vars närhet flera vackra platser äro värda besök. Gå där till en resebyrå och begär förslag till en givande reseroute. Till Botzen bör ni resa genom det storartade Brennerpasset, och från Botzen göra utflykter till Meran samt Klobenstein med härlig utsikt över Dolomitalperna. I Klobenstein rekommenderas Hôtel Post. Priset på kost och logis får nog beräknas till 6 à 7 svenska kronor pr dag.

K. W.

Fråga: Sedan någon tid har jag lidit av svindelanfall, antagligen beroende av magen, som varit oroligt sista tiden. Dessa svindelanfall förekomma med förkärlek om natten och äro högst obehagliga. Vad kan jag göra för att förekomma detta? Göteborg.

Svar: Som dylika svindelkänslor kunna ha högst skilda orsaker kan ingen ordination ges förrän efter läkarundersökning.

Fråga: Var kan man lämpligast genomgå en kurs i trädgårdsskötsel under tiden 1 juli — 15 augusti? Idunläsare.

Svar: Trädgårdskurser givas vid Torshälls Trädgårdsskola, Leksand samt vid Apelryds, Båstad. Dessa kurser pågå från mars till oktober. Om man vill delta i undervisningen blott en kortare tid blir det som extra elev, då givetvis ej något betyg utfärdas.

K. W.

Fråga: Finns någon vävskola, som mottager elever under sommaren? Har hört att en sådan skall finnas i Båstad. Kan eleven bo inackorderad i skolan.

Intresserad.

Svar: Vänd er till närmaste hemslöjdsförenig. Där får ni upplysning om de vävskurser, som hemslöjdsföreningarna anordna. Kurserna pågå både sommar och vinter och äro mycket billiga, men bostad får man skaffa sig själv. — Privata vävskolor bruka annonsera. Bland andra kan nämnas Sätergläntan adr. Insjön (Dalarna).

K. W.

Fråga: Jag är en 25-års flicka, som nyligen kommit till Stockholm. Har därför inga bekanta och vet intet sätt att komma i kontakt med människorna här. Jag är mycket intresserad av schack, men har ingen motspelare. Vid förfrågan om här finnes någon schackklubb har jag fått den upplysningen att här existerar en sådan, som uteslutande består av äldre damer. Finns det ingen "blandad" klubb d. v. s. med både herrar och damer? Eller finnes inga schackspelande yngre damer i denna av Gud förgätta stad?

Uttråkad Haparandatös.

Svar: Stockholms Schacksällskap mottager såväl kvinnliga som manliga medlemmar. Sekreterare teaterchefen Gustaf Collin lämnar närmare upplysningar. Dessutom finnes Stockholms kvinnliga schacksällskap, ordf. doktorinnan Beskow.

Hårets färg

är i vår toleranta tid av mindre betydelse. Den förnämsta fordran är att det skall vara silkeslent, glänsande och mjukt.

Konsten att behålla Ert hår så ungt att det alltid motsvarar denna fordran, ligger i den regelbundna användningen av ett vetenskapligt sammansatt champoneringspulver, som samtidigt med att det gör håret och hårbotten rena tillför härrötterna stimulans.

Detta champoneringsmedel är **AMAMI** Henna Champoneringspulver, vilket användes över hela världen av miljontals damer till båtad för deras utseende. Bliv även Ni en av dem.

AMAMI

Henna Champoneringspulver finns för både ljusare och mörkare hår. Som det finns många Henna Champoneringspulver i marknaden torde Ni hos Eder leverantör **uttryckligen** begära

AMAMI

Henna Champoneringspulver med *tävlingskupong*, kanhända Ni blir den lyckliga vinnaren av ett större pris i den tävlan, som är utlyst. Se dagspressen!

AMAMI

Henna Champoneringspulver finnes **numera även** i förpackningar om **35 öre pr paket** och försäljes av varje välsorterade Parfym-, Färg- och Pappershandl. samt Frisersalonger.

Ensamrätt för Skandinavien, Danmark och Finland:

AKTIEBOLAGET BERNHARD MARING

STOCKHOLM I.

Lager av välgjorda

Barnkläder

för gossar och flickor i alla åldrar. Kräkor och Bahytter sys även om tillbehör finnes. Elegant och välgjort arbete.

E. NORÉNS BARNKLÄDERSAFFÄR

44 Karlbergsvägen 44, Sthlm.
Allm. Tel. Norr 147 94.

Mathilda Staël von Holstein

Led. av Sveriges Adv.-samfund.
Malmtorgsgatan 3, STOCKHOLM.

Familjerätt. Hyresärenden.
Testamenten. Bouppteckningar.
Förfrågningar från landsorten besvaras omgående.

Yardley's

Äkta

Lavendel Tvål

sammansatt av de mest utsökta oljor, förlänar huden den mjukhet och ungdomliga friskhet som är första betingelsen för vacker hy och kvinnlig charm.

Varje tvål efterlämnar den friska doften av den *äkta lavendelblomman*, som kvarstannar på huden långt efter användandet.

Anspråksfulla damer uppskatta den.

Säljas i alla välsorterade affärer inom branchen.

Pris Kr. 1:50.

YARDLEY & CO., LTD., LONDON W.

En bakteries tragiska levnadshistoria.

"Förra året", jublade influensabacillen, "hade jag sjuttio millioner barn och oräkneliga efterkommande". Vi voro en lycklig och anseelig koloni, och sågo alla dagens ljus på en underbart tapetserad vägg. Damm och smuts fastnade dagligen på tapeten. Allt tjockare och tjockare blev smutslagret. Någon gång drev en människojätte oss med en dammtrasa längre in i väggen. Det var en härlig tid! Vi trivdes utmärkt och överfölo i massor människojättarna tills vi i runt tal hade angripit femtio personer. De kommo in i vårt rum och andades in oss i sina lungor och gingo sedan till andra människor för att överföra oss på dem. Men en dag rev en mänsklig jätte ned de gamla tapeterna från väggarna och klistrade dit en helt ny väggbeklädnad, som tvättades med borste och såp-

vatten varje gång väggen blev smutsig. O, ve och fasa! Millioner av oss omkommo. Vi finna nu ingen näring mer för oss och våra efterkommande i den nya väggbeklädnaden. Om alla människor klädde sina väggar med Salubra-tapeter, så skulle vårt släkte snart vara utrotat. Jag är redan gammal. För mig återstår intet annat än att utnyttja nästa luftdrag för att förflytta mig till en annan tapetart, ty eljest måste jag duka under utan att hava fyllt min livsuppgift.

Salubra är den enda tapet som icke blekes och som kan tvättas. (Salubra finnes i alla förstklassiga tapetaffärer.) Övertyga Er själv om dess förträffliga egenskaper genom att rekvirera prov och mönsteralbum N:r 23 från A.-B. Konstnärliga Tapeter, Birger Jarlsgatan 10, Stockholm.

Ⓣ

Fråga: Tillsammans med en väninna har jag till sommaren planerat en cykeltur uppåt mellersta Sverige. — Vi hade tänkt oss ungefär tre veckor.

Nu ville jag så gärna av någon mera erfaren taga emot goda råd angående utrustning och packning, den senare skulle vara av minsta möjliga omfång, men ändå fullt tillräcklig vad innehållet beträffar.

I. T. Skåne.

Svar: Köp först Generalstabens kartblad över de trakter, där ni tänka cykla och planera så färden på ett ungefär. Var välförsedda med kartblad, man hinner vanligen mer än man själv tror, och det är inte samma nöje att cykla i okända trakter och fråga sig fram. Cykla ni högsommartid, kunna ni mycket väl logera i lador, det är både trevligt och billigt. Se om cykeln mycket noga före avfärden.

Pakethållarna böra vara två. På den bakre placeras (den om möjligt mycket rymliga) ryggsäcken så, att baksidan vändes mot cykelsitsen.

I ryggsäcken: (bakre pakethållaren) minst 3 ombyten underkläder, bomullsblus, ev. en gammal silkesjumper, skoputsattiralj, klädesborste, reparationsverktyg, handdukar, även en köksdito, simdräkt, näsdukar, ficklampa, tändstickor, kastrull med torr-sprit (finnes för cirka 3:— i sportaffärer), tallrik av aluminium eller emalj. Till torrskaffning: en bit rökt renstek, torkad frukt, blockchoklad, hårt bröd, kex, socker, té, cacao. På främre pakethållaren: en filt, vindtygskappa eller regnkrage, regnmössa, yllejumper eller kofta, ev. skor till ombyte, allt insepvt i en stor vaxduk. På styrstäng: kamera, karta. I ena yttre ryggsäcksfickan: Sjukvårdsattiralj (gasbindor, jodsprit, bomull, vaxtaft, salicylsyretalj, man kan få skavsår) matbestick, mugg av emalj. I den andra: toilettaskerna (lämpligen i en långsmal ask), handduk. Man åker lämpligen i: Gymnastik- eller sportbyxor (kjol kan läggas på främre pakethållaren och påtagas i samhällen), en lång vit blus (svalast om det är varmt) eller en färgad bomullsblus, vit segelhatt, rymliga skor, slidkniv, klocka.

Fråga: Har en liten tös snart 15 mån. gammal. Hon har blott två tänder, och dessa har hon haft ett halvt år. Gives anledning till oro, då tänderna dröja? Hon kan inte heller gå på egen hand, men är frisk och kry samt fast i hullet. Aptiten är god och sömnen oförläpelig. Hon får tre skedar fiskolja pr dag.

En mamma.

Svar: Att barnet vid den åldern har så litet tänder och ej kan gå hör ju icke till det vanliga. Anledning till oro förefinnes visserligen icke, men läkarundersökning är tillräddig.

En mamma.

Svar: Att barnet vid den åldern har så litet tänder och ej kan gå hör ju icke till det vanliga. Anledning till oro förefinnes visserligen icke, men läkarundersökning är tillräddig.

LÄSARINNORNAS SPALT

Ett försvar för homöpatien. Med stor förvåning läste jag i Iduns Zornsnummer svar till "Prenumerant". Jag trodde att man visste, att det både har funnits och finns skickliga homöopatiska läkare.

Att en mängd kvacksalvare, led-samt nog, också finnas, beror till stor del på våra allopatiska läkare, som förakta att studera homöopatien. För den som tvenne gånger blivit fullkomligt botad av homöopatien, kändes det svårt höra det svar "Prenumerant" fick. Vid 70 års ålder hade jag så svår reumatism, att jag fick begagna käpp och sov för värk mycket litet om nätterna. Då uppmanades

Varning.

Då det kommit till vår kännedom att en del försäljare av andra fotogenkök falskeligen utbjuda dessa som Primuskök, varnas vid rättslig påföljd härför, då ingen annan än vi äger rätt att använda namnet "PRIMUS" eller någon namnkombination i vilken namnet PRIMUS ingår.

Under sin mer än 30-åriga

tillvaro har Primusköket, tack vare sin stora användbarhet och överlägsna kvalitet, tillvunnit sig allmänhetens odelade förtroende och användes numera över hela världen.

Som Primuskökets stora framgångar emellertid framlockat en mängd efterapningar såväl inom som utomlands, bör allmänheten vid inköp ihågkomma att äkta PRIMUSKÖK alltid bära vårt här nedan illustrerade varumärke och namnet PRIMUS instämplat å behållaren.

A.-B. B. A. HJORTH & C:o
Klara Norra Kyrkogata 31,
STOCKHOLM.

Husmödrar

försumma ej att nu till Eder värrengöring hos Eder handlande rekvirera det amerikanska tvätt- och rengöringsmedlet

"Wyandotte"

som ännu ej är överträffat, för effektiv och sanitär rengöring, även som för tvätt.

Albin Ekström Aktiebolag

MALMÖ. Tel. 8662.
Generalagentur för Sverige.

Klipp ur annonsen och visa Eder handlande.

Motarbete anlag för fetma genom att dricka

ENO'S "FRUIT SALT"

ENOS är sedan över 50 år tillbaka känt över hela världen som en skummande, uppfriskande och stärkande hälsodryck för ung och gammal. Det verkar välgörande och skyddande vid upprätthållandet av dessa naturliga, renande och regelrätta funktioner, som äro oskiljaktiga från fullkomlig hälsa. Använt regelbundet, verkar ENOS förbättrande på det allmänna hälsotillståndet och livskrafterna genom dess naturliga, milda, renande verkan.

Särdeles värdefullt vid fall av dålig matsmältning, väderspänning, reumatism, gikt och annan form av dålig ämnesomsättning.

Helflaska Kr. 4:—
Halvflaska v 2:25

Till salu hos samtliga apotek och alla ledande färg- och specialaffärer.

Tillverkas endast av J. C. ENO Ltd, London, England.
Generalagenter: A.-B. PLATIN & Co., Stockholm.

DUNTÄCKEN MADRASSER

göra sängkammaren till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG

Täckfabrik Fjäderrenseri

Vårrengöringen ej mer en börda!

För var och en, som har en Salus-dammsugare har vårrengöringen väsentligen förenklats. Salus är den äldsta och bästa av alla svenska dammsugare. Skaffa Eder en "Salus"! Den är billig och betalar sig snart mångfalt både genom ökad trevnad och arbetsbesparing. Bese den å Lofquists Utställning, Birger Jarlsgatan 23, eller ring och begär demonstration utan köptvång i Edert hem!

SALUS

DAMMFÖRINTAREN

NYA ELEKTR. A.-B. VOLTA,
STOCKHOLM. ULVSUNDA.
Tel. 503, 714 03 319 53, 319 54.

Köp ej Dirigold

endast därför att det är en svensk vara, utan därför att Ni erhåller den största valutan för Edra penningar.

Då Ni använder DIRIGOLD o. dagligen ser de behagliga, vackra bordbesticken, kommer Ni att intaga Eder måltid i en angenäm stämning.

Utställning i Stockholm, Hamng. 5.
Om DIRIGOLD ej försäljes på
Eder plats, tillskriv ensamtillverkarna.

A.-B. ALCOMETALLER, ÖREBRO

jag att vända mig till en känd homöopat, fick medicin, som under åtta dagar gjorde mig betydligt värre. Jag fortfor likväl med intagandet av medicinen och efter 16 dagar var jag fri från reumatismen, sov gott om nätterna, och käppen behövdes ej mera.

Vid 78 år fick jag en mycket svår blåskatarr, låg i 14 dagar i 40—41 graders feber; ingen medicin hjälpte, allt var hopplöst. Då kommo de mina att tänka på samma homöopat, fick homöopatisk medicin (Cantharis vesic.) och efter en dags intagning minskades febern. Efter att under 8 dagar ordentligt ha intagit de "små, föraktade pillerna", var jag kry och har sedan varit alldeles fri från den åkammen.

Man talar visserligen om att det är tron som gör det, men då man ligger i 40 graders feber, kan det nog inte bli tal om "tro".

Om våra annars så skickliga lä-

kare också ville studera homöopati, skulle de kunna göra underverk.

Prenumerant sedan 1899.

SVAR.

Svar till "Förtvivlad syster". Med anledning av Eder fråga i n:o 16 av Idun ber jag få medleda att jag har en svägerska som i c:a 10 år lidit av epileptiska anfall. Hon har sökt en oändlig massa läkare utan resultat. Under de senaste åren, räknat före okt. 1922, var hela hennes nervsystem alldeles förstört och hon hade många anfall dagligen, så hon ej kunde lämnas utan tillsyn. I okt. 1922 fick jag höra någonting som skulle kunna hjälpa vilket jag därför anskaffade för hennes räkning. Hon har nu hållit på därmed med det resultat att hennes nervsystem är i högsta grad förbättrat, anfällen ha kommit med 2—3 månaders mellanrum, sista

gången var det 19 veckor emellan anfällen och hon kan själv sköta sitt hem. Detta vill jag meddela Eder i händelse Ni vill försöka samma medel för Eder syster. Kostnaden är snart sagt ingen och skall jag med största nöje meddela Eder vad som är att göra i händelse Ni reflekterar och vill sätta Eder i förbindelse med mig. — Jag är själv invalid och sängliggande sedan 3 år tillbaka i en sjukdom som läkarevetenskapen ännu icke lärt känna något botemedel för, så jag förstår huru Ni alla känna det. A. E. Jag är inte i tillfälle råda Eder

med avseende på någon institution, där Eder syster kunde bli omhändertagen. Min avsikt med dessa rader är att fråga, om Er syster försökt även med elektrisk behandling för sin sjukdom. Det kan nog hända det kunde hjälpa henne.

Jag känner till en flicka, som sedan flera år tillbaka lidit av epileptiska anfall, och för henne har också sökts en massa läkare och försökts med en hel del olika mediciner, utan resultat. För c:a 1 år sedan började hon få elektriska behandlingar, till att börja med varannan dag och om någon tid ett par gånger i veckan. Hon var mycket dålig vid början av behandlingen, men kryade på sig märkbart. Hon har inte blivit av med anfällen, men de komma inte så ofta och äro betydligt svagare, och för övrigt har hon blivit mycket starkare och piggare.

När nu Er syster inte har några

verkliga epileptiska anfall, som man ju aldrig med säkerhet kan säga om de kunna botas, så tänkte jag, att hon nog skulle kunna bli bra i nerverna av elektriska behandlingar. Man vet ju aldrig på förhand, men jag tyckte mig böra lämna Eder detta råd, om det inte förut försökts. Dyliga behandlingar bruka ej kosta så förfärligt mycket, när många behövas. Viola.

Kära "Förtvivlad Prenumerant". Ni är i stort behov av deltagande och hjälp, och båda delarna har Ni av fullaste hjärta.

En hustru, vars man är otrogen, är alltid beklagansvärd och i behov av tröst och stöd. Ty ingen är så ensam som den, som är gift och icke äger sin man för sig själv. Desto mer sorglig måste Er beklagenhet vara därför, att Ni icke äger en mor att anförtro Edra bekymmer åt.

Om nu sanningen är den, att Er

D:r Byl's preparater Lybros

äro världsberömda och anses som de förnämsta bland nutida moderna toalettmiddel.

Inreg. varumärke.

A/B Franska Parfymmagasinet
Kungsgat. 13.
Hamng. 5. Drottningg. 21.
STOCKHOLM

THYRA GRAFSTRÖMS
TEXTILAFFÄR A.-B.
Mästernammsgatan 6, STOCKHOLM
Riks 13266 - Norr 2382

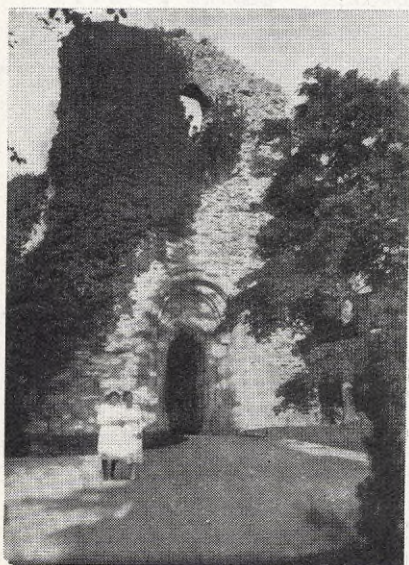
BRODERIER OCH KONSTVÄVNADER
MATERIALFÖRSÄLJNING
HEMINREDNINGAR

Visby och Gotland

locka icke blott med sina imponerande minnesmärken från en länge sedan svunnen storhetstid, utan även med den stämning av frigjordhet från nuets jäkt, som övergången från det vardagliga till det främmande och sällsamma skänker.

Skriv till Gotlands Turistförening, Visby. Visby, Snäckgårdsbaden, Kneippbyn, Ljugarn, Slite, Klintehamn, Västergarn, Katthammarsvik, Ronchamn, Burgsvik, Färösund, Kappelshamn m. fl.

RES TILL VISBY!

Varför endast Leichner?

Därför att Leichners fettpuder är det enda användbara skönhetspuder, som varaktigt stannar kvar och täcker ordentligt och dock förblir osynligt. Vid dagsljus som eldsljus är det av lika god verkan. Ojämförligt mjukt och fint för hudens skötsel, uppfriskande parfymerat. Kan erhållas överallt.

L. Leichner

Berlin Schützenstr. 31

Glänsande hår

Charmen hos kvinnan ligger ofta i ett underbart hår. Varje dam, ung eller gammal, kan också lätt förvärva sig detta skönhetsens sårmarke. Genom att begagna F. Pauli's *Azymol-Stimulus* hårvatten samt grundligt tvätta håret med *Azymol-Stimulus* schamponeringspulver erhålles en härlig, kraftig och porös frisyr. Håret blir lättfriserat, dess naturliga färg kommer till sin rätt, och mjäll- samt parasitära sjukdomar utrotas. Förordas av läkare.

F. Pauli's
AZYMOL-STIMULUS

man verkligen är otrogen, bör Ni likväl ej ge upp allt hopp om, att allt kan bli bra igen. Det skulle ju till och med kunna hända, att allt bara är inbillning från Er sida. Det finns de, som ofrivilligt äro föremål för svartsjuka, och tänk, om det vore så lyckligt, att Er man är en av dem.

Innan Ni låter förtvivlan få makt över Er, försök att tänka ut, om ej möjlighet kan förefinnas, att Ni misstagit Er. Och även om Ni skulle komma till klarhet om, att Ni verkligen har en otrogen man, måste Ni försöka grunda ut, varför ej Er man är nöjd med Eder. Visserligen finns det män, som utan rimlig orsak söka andra kvinnor, fastän de äro gifta, men det ligger alltid till hands att tänka, att hustrun på något sätt stött sin man från sig, innan han går ifrån henne till en annan. Man bör alltid gå till sig själv för att finna ut orsaken till det som drabbar en, ty mer eller mindre är man sin egen lyckas smed. Sedan Ni kommit underfund med, vad som möjligen fattas från Eder sida i Edert förhållande till mannen, kanske Ni även till och med kan finna ursäcker för honom för hans otrohet, och redan därmed är mycket vunnet.

Innan Ni ens börjar tänka på "att göra slut på eländet", eller söka skilsmässa, bör allt göras för att undvika bådadera. Även om olyckan är ofrånkomlig, d. v. s., att Er man är otrogen och ej vill söka försoning, finnes utvägar för en klok och god hustru att med heder söka sig en väg till klarhet. Det finns något, som heter självövervinne. Genom den kan utträttas underverk.

Om Ni slutar upp att vara förtvivlad, sköter Ert hem som vanligt, sysslar med Ert barn, klär Er i Eder mans smak, uppfyller hans fordringar på ett sätt, som ej ingiver honom lust att missbruka Edra medgivanden, kanske han till slut kommer till insikt om, att Ni i alla fall är den bästa och han återvänder till Eder. Större under än så har skett, men även om det ej går så, måste Ni vara självständig och visa, att Ni utom att vara maka och moder även är människa. Ni skall ej bli likgiltig för allt utan i stället försöka skaffa Eder egna intressen. Ingenting gör en kvinna så intressant i en mans ögon som att hon äger något, som han står utanför. Kanske Ni gått för mycket upp i Er mans intressen, så att han blivit led på Er. Kanske Ni älskat honom för mycket, så att han fått allt av Er i förskott. Försök i så fall att utminutera kärleken och dess uttryck, så att den lämnas endast i små doser och räcker längre och aldrig fås för mycket av. Vädja aldrig till hans kärlek för att få honom att återgå till Er, ej heller tala om, att Ni skall förlåta honom. Låt honom sväva i ovisshet om, vad Ni tänker om honom, men drag honom i Edra tankar bort från den andra. Tankarnas makt är stor.

Om Er man är i åtnjutande av allmänt förtroende, förtjänar han säkert även Edert. En äktenskapsbrytare brukar alltid bli föremål för missaktning av rättänkande människor. Det är icke så ens nu för tiden, att det anses hederligt av män att ha kärleksaffärer bakom ryggen på hustrurna, som Ni förmodar.

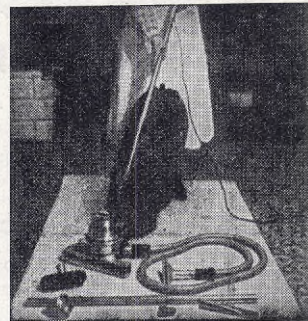
Ni får gärna skriva vidare till
Signal Bern.

För
smörgåsbordet
Vandenberghs
smörblandade
"Favorit"

Elektriska dammsugaren
"HEMBITRÄDET"

Approvad och godkänd i "Husmoderns" provkök.

Pris komplett Kr. 140:—
ELEKTRISKA A.-B. EMBLA,
Göteborg.
Agenter och återförsäljare sökas.

anbefallas av många läkare som bästa medel att snabbt alstra nerv- och muskelkraft samt undanröja trötthet, sömnlöshet, överansträngning och svaghetsstillstånd. Oumbärliga mot värtröttheten. Finnas i askar à kr. 2:— (för 10 dagars regelbundet bruk) och kr. 3:80 (för 20 dagars bruk) å alla apotek och kemikalieaffärer.

Obs! **NEDSATT PRIS!**

KJOLPLISSERING

Maskinmärkning, hälsöm och brodering. Ingeborg Lindeberg, Specialateljé, Mästersamuelsg. 32 (int. Malmkillnads-gatan), Stockholm.

Order till landsorten omgående.

Ett enkelt men absolut säkert medel att få en begagnad, fläckig kostym som ny är att låta Bensintvätta den vid Saltsjöbadens Kem. Tvättanstalt. Stockholm.

Allmänhetens omdöme är att

NYA DAGLIGT ALLEHANDA är bäst!

Ty den är den snabbaste nyhetstidningen, den utmärker sig för sakkunskap, livligt framsällningssätt och humor, den äger stort politiskt inflytande, den har den trevligaste avdelningen för kvinnan och hemmet, den åtföljes av gratisbilagan "Ungdomens Allehanda" — Sveriges bästa ungdomstidning. Enastående och överraskande specialteter-bilder i osynliga färger, tävlingar med tusentals kronor i pris!

DEGEA

Kvalitetsstrykjärnet utan konkurrens
Marknadens **ELEGANTASTE**

HÅLLBARASTE

och **BILLIGASTE** strykjärna

Pris för järn med strykjärnsfot, eleg. dubbel-förnicklat, 380 watt, vikt 2½ kg. Kronor **7 75**

För komplett sladd med helt förnicklad DEGEA-kontakt (praktiskt konstruerad med ledningen avlastad så att brott eller fel i sladden undviks) tillkommer Kr. 2:—

2 års garanti.

Finnes hos varje välsort. Elektrisk Installationsfirma, Järnhandel eller Bosättningsaffär.

Ensamförsäljare för mellersta och norra Sverige.

Elektriska Aktiebolaget Skandia
STOCKHOLM - Butik: Tunnelg.
14. Avd.-kont.: Umeå, Sundsvall,
Gävle och Karlstad.

BENSIN-

tvätta Kostymen vid Saltsjöbadens.

Genererande hårväxt

i ansiktet och på kroppen avlägsnas fort och smärtfritt med roten genom bruket av **SERRAIL**. De hårbildande papilerna dö och håret försvinner därigenom för alltid. Oskadligt även för den ömtåligaste hud. Bättre än elektrolys som ofta skadar nerverna. Pris med bruksanvisning Kr. 3:—
Parfumeri Ravissante, Malmö II.

Vid **Reumatism, Huvudvärk, Gikt och Ischias**

såväl som vid influensa, och smärtor av alla slag, verkar **TOGAL** snabbt och säkert.

Togaltabletterna utskilja starkt den skadliga urinsyran ur kroppen och går sålunda till själva roten av det onda. Togonal anbefalles varmt av många läkare och kliniker i Europa. Det efterlämnar inga skadliga biverkningar. Smärtorna lindras omedelbart, och även sömnlöshet bekämpas med Togonal. Tillhandahålles av apoteken.

CRÈME de Hølepalmine

I 30 år beprövat hudmedel mot köld och solbränna. Säljes på alla apotek och hos handlande i tuber à 60 öre o. 1 kr.

I parti hos **LARS MONTÉN, Stockholm.**

Deltag
i pristävlan om
"Kajsa Warg"
se sid. 470.

Du behöver varken köpa mig ny kappa eller dräkt i år. Örgryte Kemiska skall få tvätta min gamla dräkt och kappa från förra året, ty de görva det så bra. Elegant blir jag - var säker på det.

ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI A.B. GÖTEBORG

Glöm ej
att skaffa Eder
Iduns Kokbok.
Ny utvidgad upplaga.

VERSALE ÄR KVALITETSVARAN BLAND TVÄTTMEDEL

Åtta månaders ingående provningar vid Statens Provningsanstalt och Fackskolan för Huslig Ekonomi hava fastslagit detta. Dröj ej att prova VERSALE tills Edert linneförråd lidit obotlig skada genom mindervärdiga tvättmedel.

Till "Svårt sjuk". Om Ni vill sätta Er i förbindelse med under-tecknad, skall jag meddela Er, hur jag blivit botad från öronsusning och tomhetskänsla i huvudet. Fru Sigrid Ekman, Solbacken, Rydbo.

Svar till Viva. Till brocadmålning användas metallfärger. De finnas att köpa hos generalagenten fröken Hjelmström, Linnégatan 7, I.

Svar till "Prästgårdsannicka". Den dikt Ni frågar efter är "Ur Anabasis" av Gustaf Fröding. Dikten i sin helhet är nog för lång att få införd i frågospalten, men sista strofen ur vilken Edert citat är hämtat lyder så här:

"Men Xenofon, som kom ihåg den hårda vedermöda, hellenerna fått genomgå och ännu måste bida,

och hungersnöd och frost och efterblivna döda, var stolt och glad att se hellener kunna lida och ändå kunna glädja sig och höja sig till mera ädla ting än sorgen över nöden och icke som barbarer böja sig i skräck och vanvett under hårda öden."

Fru G—g.

FRÅGOR.

Vore tacksam om någon ville vara så vänlig att besvara nedanstående frågor: 1) Min man är komminister och har i 29 år varit i samma pastorat. Han har sökt ett par gånger annat, men dels har han ej fått det och dels har han ej kommit med. Nu är kyr-

koherdebeställningen i hans eget pastorat ledigt genom dödsfall, har han nu rätt att söka detta då han redan är 66 år gammal? Till andra pastorat vet jag att prästerna ej har ansökningsrätt längre än till 60 år. Genom kallelse skulle det kanske kunna gå, men hur många röster av röstantalet erfordras då, och kan ej domkapitlet tillsätta någon av de andra och yngre sö-

kande. Har domkapitlet rätt att ge honom förslag om han söker, trots många andra och yngre sökande?

Komministerfru.

Finns någon av Iduns läsarinor som känner sig ensam och utan mål. Jag söker en vän och arbetskamrat i mindre vilohemsverksamhet. Vore önskvärt om möbler finnes till 2—3 rum samt något linne och servis. Svar till Rika möjligheter.

ning sker, varvid de två först påträffade lösningarna erhålla prisen. Det är alltså ej de först till redaktionen inkomna, som bliva de lyckliga vinnarna.

Märta K. och "Aldsta dottern" tillrådes annonsera i Bohuslänska eller Halländska tidningar för ernående av den önskade inackorderingen.

Ester. Nej, "frivolitetsarbeten" böra icke lämpligen insändas till Iduns handarbetstävlan. Det är ju en teknik, som infördes i Sverige först på 1870-talet, och den kan alltså ej räknas till "gamla svenska sömsätt".

På förekommen anledning meddelas att manuskript utan medsant svarsporto icke returneras.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

Wg. Rebuslösningarna samlas på redaktionen, tills den utsatta tiden är tilländalupen, då lottdrag-

Eau de Cologne

i tvättvattnet gör morgontolletten uppriskande och behaglig.

WURP & BOLL, AKTIEBOLAG
Kungl. Hovleverantör — GÖTEBORG

"KARLSONS KLISTER"
Nutidens förnämsta universalkraftlim. Lagar trä, sten, porslän, skinn och läder. Detta universallim är framställt på fullt vetenskaplig väg och fritt från alla frätande ämnen. "Karlsons klister", Stockholm C., Kungsbroplan 2. Riks 307 04. Allm. Kh. 3704. Telegr. adr.: "Klister".

Spirella-

korsetten på beställning. Färdiga i lager. Fru A. Faleij, Grevturegat. 40. 3 tr., Stockholm. Tel. 792 96.

Tag bort värken!

Värkande, styva muskler och reumatism följer ständigt förkylning om ej Sloan's Liniment användes i tid. Stryk ymnigt på leder och muskler — det intränger i huden utan gnidning. Försök det! Fås på alla Apotek.

MATTORNA

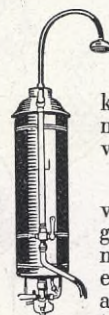
rengöras och förvaras bäst hos

Aktiebolaget Stockholms Parasitocida

Riks 36 72.

STOCKHOLM.

Norr 87 99.

Även ett omodernt hus

kan genom META varmvattenapparater lätt förses med den moderna komfort som badrum! och varmvatten innebära.

M E T A

varmvattenautomater för gasuppvärmning möjliggöra en ytterst snabb och bekväm varmvattenanskaffning samt erbjuda genom sin soliditet, höga värmeeffekt, absoluta tillförlitlighet och lätta skötsel en avgjord fördel framför alla andra liknande apparater. De lämna vatten på ända till 5 olika tappställen samt tändas och släckas automatiskt, då kranarna öppnas eller stängas.

Begär offert och närmare upplysningar från

A.-B. Ahlsell & Bernström A.-B. Sjöberg & Bengtson
Stockholm Göteborg

Tao — Schamponeringspulver.
Tao — Flytande Schamponering.

A.-B. PARFYMERI TAO, Sthlm.

En Daglig Glädje

bereder Khasana-Tvålen i badet eller vid tvättningen. En glädje utgör tvålens utsökta, varaktiga välukt och dess förskönande inflytande på huden. Det är nog att lätt stryka med tvålen över den fuktiga huden för att framkalla ett ovanligt rikligt, halt lödder. Mycket sparsam i bruket och med varaktig doft.

Khasana-Tvål

föredrages av otaliga personer, emedan den är parfymrad på samma sätt som Khasana-Badsalt, Khasana-Toalettvatten, Khasana-Talkpuder och de talrika andra Khasana-produkterna. — Finnes i flera tusen affärer.

DR. M. ALBERSHEIM / FRANKFURT AM MAIN
FABRIK FÖR FINARE PARFYMERIER / GRUNDAD 1892

Representant för Sverige: A. W. Galle, Köpenhamn. Lövstråde 8

Gyllenhammars
HAVRE-GRÖT
vill allihop ha
till frukost

Pellerins

är en
lækkerhet för
Smörgåsbordet

"--- det blev som nytt"

DET HÖGSTA BETYG. ett tvättmedel kan få, är att det gör tyget »som nytt», d. v. s. utan tillhjälp av skrubbing och frätande medel avlägsnar smutsen och lämnar tyget mjukt och frächt.

Tusentals husmödrar intyga med förtjusning, att NABO befriat dem från 1/10 av arbetet med tvätten och icke minst från bekymret, att få kläderna förstörda genom omild behandling med skrubborste och klor.

NABO
Det själverkande tvättämnet
med bensin

